

Oroszországból hazaérkezett és néhány oroszországi táborban tartozkodó munkaszolgálatos névjegyzéke

ÚJ ÉLET

London ur.
Budapest V.
Jácsoy u. 3.

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

IV. ÉVFOLYAM 39. SZÁM.

MEGJELENIK
MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

1948. SZEPTEMBER 28.
5708. ELUL. 19.

A „páholy-zsidó” visszhangja

Talán még egyetlen téma sem keltett olyan hatalmas visszhangot az Új Élet hasábjairól, mint az a téma, amelyről két legutóbbi vezércikkünk foglalkozott: az ugynevezett „zsidó semlegesség” problémája és a „páholy-zsidók” magatartásának kérdése.

„A zsidó semlegesség kártekingó illúziója” című vezércikkünkben rámutattunk, hogy — sajnos — még mindig akadnak olyan zsidók, akik elébe helyezik apró-cseprő anyagi érdekeiket a zsidó közösség és saját anyagi érdekeiknek, amelyek megkövetelik, hogy minden zsidó a népi demokrácia harcos katonája legyen. Sós Endre legutóbbi vezércikke továbbvitte ezt a gondolatot és igen találóan „páholy-zsidók”-nak nevezte azokat a zsidókat, akik nem akarnak állásfoglalni és „páholyból” szeretnék szemlélni a fasiszmus és szocializmus döntő összecsapását.

Sós Endre vezércikke figyelmeztette ezeket a „páholy-zsidókat”, hogy hiába bujnak meg képzelt „páholyaik” mélyében, hiszen ha a népi demokrácia elbuknék és a leselkedő fasiszmus újból uralomra kerülne, a „páholy-zsidókat” ugyanúgy újból haláltáborokba vinnék, mint a nyíltan állásfoglaló zsidókat.

Az új Auschwitzok és új Majdanekok előkészítői nem fennek különbséget ilyen, vagy olyan zsidó között!

Az utolsó héten nem kevesebb, mint közel száz levelet hozott a posta szerkesztőségünkbe a „páholy-zsidó” témával kapcsolatban. Örömmel állapítjuk meg, hogy a levélírók kilencvenöt százaléka feltétlenül helyesli cikkeinket és teljesen magáévá teszi érvelésünket.

A Párisban tartózkodó K. H. tanár ezeket írja:

„Jó lenne ezeket a magyar „páholy-zsidókat” Párisba hozni, hogy saját szemükkel lássák az antiszemitizmus rohamcsapatának készülődéseit. Nyomban elmenne a kedvük a „páholytól” is, a nyugati demokráciától is! Elég lenne, ha reggelente megállnának egy-egy újságárus előtt és látnák az antiszemita sajtóorgánusok gyarapodását. Nem is egy, hanem három olyan hellyel adnak ki Párisban, ami teljesen a Stürmer-re emlékeztet. De találkozhának ezek a magyar „páholy-zsidók” felvonuló antiszemitákkal is, akik az SS-re emlékeztető formációkban vonulnak végig Páris utcáin, közben szidalmazva a zsidókat.”

L. M. (London) szószerint ezeket közli:

„Mosley feketeingesei, ha nincsenek is sokan, igen barátságosan látpányt nyújtanak. Barátságatlanok azok a zsidóellenes kiszólások is, amelyekkel elég sűrűn találkozunk a földalattin, vagy az autóbuszon, amióta a félrevezetett angol közvélemény az arabok pártjára állt a palesztinai vitában. Az angol zsidóság vezetői nem is titkolják, hogy az antiszemitizmus magyarán megerősödésével számolnak. Azok a „páholy-zsidók”, akikről az Új Élet olyan kitünő cikket írt, nem vigadnának, ha közelről látnák az angolszász reakciós körök fasiszta propagandáját.”

H. I. kereskedő (Miskolc) megállapítja:

„Minden zsidó köszönettel tartozik az Új Élet keményhangu megállapításaiért, amelyek alkalmasak arra, hogy magukra döbentsék a levelegőket. Magam is kissé nehezen találtam meg a helyemet — polgár lévén — a szocializálódó gazdasági életben, de ma már tisztán látom, hogy életbiztonságomat és kis javaimat csak a szocializmus felé haladó népi demokrácia garantálja. Mit érnek a több pénz, ha a fasiszták megölnének, amint megölnék csúfdom legtöbb tagját? Hajlamos voltam, hogy én is „páholy-

zsidó” legyek, de az Új Élet felnyitotta a szememet.”

S. R. (Balassagyarmat) leszögezi, hogy az Új Élet minden önkudalozó zsidó egyetértésével találkozunk, amikor nyílt állásfoglalást kíván a zsidóktól, akiknek léte, vagy nemléte a demokrácia lététől, vagy nemlététől függ.

A fenti levelek az elküldők teljes nevét és lakcímét tartalmazták. Érkeztek azonban olyan levelek is, amelyeken nem volt sem aláírás, sem cím. Ezeket a leveleket a Sós Endre cikkében aposztrofált „páholy-zsidók” írták. Idézzük néhány mondatukat: „Az Új Élet, ugy látszik, kommunista lap kezd lenni... Sós Endre felfogása nem fejezi ki a magyar zsidóság érzelmeit.”

Nem folytatjuk az idézeteket. Csak megállapítjuk, hogy a beérkezett levelekben megnyilvánult „népszavazás” is megmutatta: a magyar zsidóság óriási többsége igenis a népi demokrácia buzgó és harcos katonái közé tartozik, s élesen szembenáll a „páholy-zsidókkal”, akik az államosított gyáraikat, elvesztett profitjukat és „mértőszagos” címüket siratják. A magyar zsidóság óriási többsége tisztában van azzal, hogy a magyar zsidóság még soha olyan val-

Ára 1.40 forint

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

szabadságot és állampolgári joggyenlőséget nem élvezett, mint a munkásság pártjának irányításával a szocializmus felé haladó népi demokráciában. A „mai hitközség” a fővárosi zsidó népkapitalisták uralmát alá-támasztó látszat-emancipáció és látszat-recepció óta. A ma-

gnar zsidóság igazi emancipációját és igazi recepcióját a népi demokrácia hozta meg, a aki ezt elfeledi az lehet zsidószármazásu, de nem zsidó. Igazi zsidó még sohasem volt hálállan. Mi úgy érezzük, hogy Sós Endre vezércikke azokat az érzelmekeket juttatta kifejezésre, amelyek minden dolgozó zsidóban élnek.

Dr. Herskovits Fábán levele

Teljes egészében közöljük dr. Herskovits Fábán pesti rabbi érdekes levelét:

Igen tisztelt Főzserkesztő ur!
Ha a múlt bétén bátor voltam levél formájában néhány mozzanatra bírálaton rámutatni az előző számmal kapcsolatban, akkor most kedves kötelességemnek érzem, hogy örömmel üdvözlöm ugyancsak levélben az UJ ÉLET legújabb számának vezércikkét, amelyet Sós Endre írt. Ebben a vezércikkben már külső formájában is utmutatás van. Sós Endre példát mutat abban, hogy aki állást foglal, az nyíltan vállalja is érte a felelősséget. De Sós Endre vezércikkével azt is hirdeti, hogy míg egyik részről lelkes harcosként küzd a népi demokrácia győzelméért és megerősödéséért, ugyanakkor és ugyanolyan mértékben becsületbeli kötelességének érzé, hogy ugyancsak nyíltan és lelkesen foglalkozzék mint zsidó, a zsidóság sajátos problémáival. Ami a vezércikk eszméi tartalmát illeti, teljes mértékben egyetértek Sós Endre fejtegetéseivel, amelyek lényege, hogy a zsidóság a demokráciával áll és bukik. Ez az igazság indította arra, hogy a demokrácia milyenségének feltámasztásában a zsidóság egyetemes érdekeinek szempontjait irányítsanak. Így jutottam el egy mélyseges gyűlölethez az angol, amerikai politikai rendszerrel szemben és őszinte hátafhoz, szerelelhez az Izraeli támogatás Szovjettel szemben. A fentidőztet igazságból u. i. egyáltalán nem következik, hogy az igazi demokrácia a zsidó nép egyetemes szempontjait és fejlődését támogatja, tehát annak érdekeiért lelkesen küzdenünk kell. Viszont az a „demokrácia”, amely Izrael és a zsidó nép egyetemes szempontjaival ellentétben van, az, bármilyen szép jelszavakat hangoztat is, nem más, mint a fasizmus álcázott erődjé, amely ellen minden erőnkkel harcolnunk és küzdenünk kell. Nagyon igaz van tehát Sós Endrénél, hogy nem lehet páholyból nézni az eseményeket és hatások lehetünk azért a külvilág képeit, amely a páholyban élő zsidó-

kat állítja élénk súlyos és jogos ostromozással. Meggyőződés, hogy Sós Endre, a világosan néző és látó kíváncsi újságíró és historikus, amikor leírja ezt a nagyszerű igazságot: „Az ilyen páholy-zsidó csak egyben téved: hogy a páholyból nem ráncigálják ki,” nemcsak az indifferens, önző, az egyéni szempontjait élő zsidót értette, hanem a galuti országokban is elsősorban és élen állító „páholy-zsidókat”, akik ugyanolyan mértékben adnak tápot a fasizmus demokraciatellenes propagandájának és nem veszik tudomásul azt, hogy a zsidókat „páholy” elsősorban Izraelben illeti meg. Izraelen kívül a zsidóság feladata, hogy nem a páholyban, hanem a közös munka sorában dolgozzék lelkesen a demokrácia megerősödéséért és küzdjön minden áldozattal, készséggel, a fasizmus próbálkozásai ellen — zsidóságon keresztül! Bizonyos, hogy valahányszor bekövetkezett, vagy bekövetkezik az érdektelenül önző, vagy a mindenáron élen állító és első sorokba törekvő „páholy-zsidók kiráncigálása”, nem a páholy-zsidó sorsa aggaszt minket különösen, hanem a zsidó proletárok, kémberek tömegeinek a tragikus sorsa, akik soha nem is jutottak oda, hanem éppen a mindkét fajta páholy-zsidók miatt szenvedtek és pusztultak.

Nem lehet tehát eléggé lelkesen üdvözölni Sós Endre nagyszerűen megfogalmazott képben rejlő igazságot, amely arra int bennünket, hogy „Nemcsak a népi demokráciának és a dolgozók társadalmának, hanem önmagának, családjának, gyermekeinek ellensége az a zsidó, aki páholyban akar maradni”, mert ha el akarja kerülni Auschwitzot, ha nem akarja — volens-nolens — támogatni a fasizmus erőit, hanemi diadalra akarja segíteni a demokrácia győzelmét,

akkor a dolgozó, teremő és a páholytól minél távolabb eső tömegek között van a helye, — a zsidó nép öntudatos, lelkes fiktént.

Nagyon örvendek és nagyon

„A lehetetlen semlegesség”

A *Droit et Liberté*-nek, a francia zsidóság nagy hetilapjának A. Rayski által írott „A lehetetlen semlegesség” című vezércikke ugyanazzal a témával foglalkozik, mint az UJ Élet legutóbbi cikkei, szintén mutatta, hogy a lapunkban felvetett kérdés mennyire létkérdése a világ zsidóságának. A francia zsidóság egyre szélesebb rétegei is kezdik tisztán látni, hogy a zsidóság nem lehet semleges abban a harcban, amely a reakció és a haladás erői között zajlik.

„A montreuxi Zsidó Világkongresszuson is megmutatkozott már — írja A. Rayski —, hogy két koncepció áll egymással szemben. A reális koncepció abból áll, hogy a zsidóság vegye ki részét az emberiség haladó mozgalmából és a demokrácia nagy küzdelmeiből. A másik koncepció, amely irreális, a zsidó nép semlegességét követelte. Nagy baj, hogy a végső határozatok nem voltak elég világosak. Már a montreuxi Zsidó Világkongresszuson bebizonyosodott, hogy csak a demokratikus organizációk képviselői és a baloldali cionista formációk delegátusai hoztak olyan programot, amely alkalmas a zsidó nép igazi érdekeinek védelmére. Ha ez a program nem jutott kifejezésre a határozatokban, ez azért van, mert az amerikai delegáció egyrésze eltávozással fonyogtatta a kongresszust.”

A *Droit et Liberté* cikke azaz fejeződik be, hogy a zsidóság valóban becsületes és valóban demokratikus képviselői csak azt hirdethetik, hogy a zsidóság nem lehet semleges a reakció és a haladás harcában. A semlegesség már a múltban is bűnösnek és kártykonynak bizonyult a zsidó nép fennmaradását.

A *Droit et Liberté* egy másik cikke alátámasztja ezt a vezércikket, amikor rámutat arra, hogy a francia zsidóságnak határozottan állást kell foglalnia, mert — akár akarja, akár nem — az általános francia események kihatással vannak

meglétszélő, hogy a végeredményben ezt a gondolatot kifejtő multheti levelem Sós Endre külvilág vezércikkében talált támogatásra, az UJ ÉLET e heti számában.”

a francia zsidók sorsára is. A francia zsidóság most már világosan láthatja, hogy mi vár rá, ha esetleg uralomra kerülnek azok a körök, amelyeknek organumai nap-nap után újabb és újabb antiszemita hullámot indítanak el. A zsidóság nem lehet semleges, amikor az a veszély fenyegeti, hogy azok kerülnek uralomra, akik ma már ott tartanak, hogy Xavier Vallat-nak, a francia fasizták zsidóügyi biztosának dicsőségét zengik.

A De Gaulle-hoz közcélú új antiszemita organum, a „*Uln-dépendance française*”, azt írja, hogy sürgős intézkedésekre van szükség „a rádió elzsidósítása ellen” és „tűzhetetlen, hogy a francia rádióban Max Doblonsky, Joseph Kosma, Jacky Rosenthal, Lil Polack, Edgar Weinfeld, Rosa Karkelmazian és Emile-Auguste Zoupovitch szerepeljen.”

Ugy érezzük, hogy a magyar „páholy-zsidók” is sokat tanulhatnak a *Droit et Liberté* cikkeiből.

FORRÓ ALADÁRNÉ
„Lilly” NŐI DIVATSZALON
RUHÁK és
HOUSE-KÜLÖNLEGESSÉGEK
készítője, a volt SZÁSZ KAROLA cég vezetője: LESZÁLLÍTOTT ÁRAK
VI., Petőfi Sándor-u. 2. sz. telemelet

Női, férfi, gyermek kalapok és turbánok nagy választékban
FRIEDMANN
Király-utca 10

Mest javíttassa meg ingeit
Ingklinikánál
Szentkirályi-u. 2. (Rákóczi-utnál)
Az Uj Élet olvasóinak 10% eng.

Szabadsághegyen, a HOÉMI penzióban, Felhő-u. 11. alatt
elsőrendű ellátás, hatalmas ásványban folyóvízes szobák, ünnepelőre előjegyzés. Továbbá Ágancs-u. 3-ban újonnan berendezett
GYERMEKOTTHON
pedagógus és orvosi közreműködéssel (Az orth. rabbi-ság felügyelete alatt.)
Tel.: 16-18-12.

Küldje saját hangját külföldre
METRONOM hangstúdió, Petőfi S.-u. 12. Tel. 188-028

KATONA JÓZSEF:

Napkeltekor imádkozunk

A régiak tanítása szerint Elul havának 25. napja volt a világteremtés első napja, egyben a hét első napja. Ezért bölcseink elrendelték, hogy minden évben az Újév előtti hét első napján kora reggel bűnbánati istentiszteletet tartunk, bűnbocsánatért esedezünk. Ez a hajnali imádság a zsidóság ősi Szőlőhöz áhítata. A fenséges ünnepek előtt minden nap korán reggel tartunk Szőlőhöz istentiszteleteket, amelyek a megújodás ígértét, a megtisztulás reményét, a megtérés isteni kegyelmét hozzák el minénk.

„Akkor nagy Izráel, ha napkeltekor imádkozik” — tanítja a hagyomány... Év-századok óta a főünnepek előtti hét első napján, amikor a sötétség árnyai alól bontakozni kezd a város és falu, de még homály borítja az utakat, fény gyullad a zsidók házaiban és fénybe borulnak a zsidó templomok. Vallásos lelkű zsidók ilyenkor korai imádságra indulnak el otthonaikból, sietnek a csendes uccákra Isten hajlékába s ott ajkukon felhangzik az alázatos imádság: „Hallgass meg könyörgéseinket, Örökkévaló Istenünk, légy kegyes és könyörületes hozzánk: fogadd irgalommal és szeretettel a mi imáinkat. Engedd, hogy viszályterhesünk hozzád, Istenünk és fogadj vissza minket: ujítsd meg napjainkat, úgy mint régen.”

Örökzép melódia csendülnek fel a hajnalodás óráján a mi templomainkban és közben kívül a zsidó lélek büntudattal, bűnbánattal. Büntudatosok koszorú hullanak a zsidó szívekből Isten oltára elé és miközben zeng a dal és szállnak a fohások, lassan pirkad az ébredő világra. Ahogy kivilágosodik a tájék, megvilágosodnak a tereken a házak s elsápadnak a templomi lángok a felkelő nap fényében, úgy tisztul meg a zsidó lélek minden vétkétől, minden bűnétől. Ha olyan volt, mint a piros bibor, fehérre változik, mint a frissen hulló hó, ha vérvörös volt, mint a karmazsin, olyan tiszta fehér lesz, mint a patyolat.

... „Bocsásd meg, kérlek, e nép bűnét szereteted nagysága szerint és amint megbocsátottál e népnek Egyiptomtól

egész mostanáig. És szólt az Örökkévaló: Megbocsátott a te szavad szerint” — így nyilatkozott meg Isten kegyelme, a mi nagy mesterünk, Mózes által. Szentírásunk lapjain őriztük ezeket az örök megbocsátó ígéket és a hagyomány tanításából tudjuk azt is, hogy Isten közölte Mózesel: valahányszor Izráel fiai bűnvallomásuk idején ajkukra veszik Isten lényének 13 tulajdonságát, mindig elnyerik a megtérők a megbocsátás kegyelmét. Ezért a szőlőhosi bűnbánat idején újra meg újra felhangzik: „Örökkévaló, Örökkévaló, irgalmas és kegyelmes Isten, türelmesen elnéző, nagy a kegyelemben és az igazságban. Megőrzi a kegyelmet ezred-izig megbocsátja a bűnt, az elpártolást és a vételt,

de felmentést nem ad.” Bölcseink ehhez hozzáfűzik: „Felmentést ad — a megtérőknek; de nem menti fel azt — aki nem tér meg.”

Mózes mesterünk dicsőségében örök fényel ragyog az az érdeme, amellyel megszerezte Izráel népének a megtérés üdvét, a büntudat csodáját és Isten megbocsátó kegyelmének ajándékát... Isten szerette leghűségesebb szolgáját, Mózeset, de ő is ember volt, bünt követett el, bűnhődni kellett. Az Örökkévaló nem engedhette be az Ígért Földjére, csak messziről láthatta az országot, aztán a határ előtt meg kellett halnia. Isten nagyon szerette Mózeset, fájdalma jeléül egy könnyet hullatott érte. A Nébó hegyén, ahol az Örökkévaló Mózeset eltemette, Isten

könnyéből egy patak keletkezett. A kis patak egész évben csendesen folydogál ott a hegyi világban, de Szőlőhöz első hajnalán megduzzad folyamává lesz és áradni kezd. Azt tanítják a látók, akik az élet valóságait átértve szemlélik — azt tanítják, azért árad a kis patak, mert ilyenkor Szőlőhöz reggelén a bűnbánattól zokogó zsidóknak könnyei mind belé hullanak. Szőlőhöz reggelén megárad Isten könnyének folyója a megtérő zsidóknak könnyeitől tengerre lesz. A bűnbánat fenséges ünnepein Isten bepillant a könnyeknek vizébe s ott látja saját könnyében a megtérőknek könnyeit. Ilyenkor elfoglalja helyét az irgalom trónusán: „megbocsátja népe bűnét és sorra eltörli azokat”.

„Akkor nagy Izráel, ha napkeltekor imádkozik.” A zsidót a szenvedés sötéteje és a gyűlölet vakománya vezeti Istenhez. Ám a hagyományos tanítás szerint akkor nagy a zsidóság, ha napkeltekor imádkozik világosságban, szabadság napjaiban, békeség idején... Szőlőhöz első hajnalán, amikor még pihen a város és falu s a sötétség szárnyai alól bontakozik csendben az élet, pirkadat felé fényben uszik a mennyek birodalma és az ég kapui kinyitnak a mi imádságunk előtt:

„Irgalmas Atya, aki meghaltatad az elnyomottakat, hallgass meg minket.

Könyörület Ura, aki feleltetted a megalázott lelkűket, emeld fel népedet.

Hatalmas Isten, aki megsegítettetted a megtört szíveket, segíts meg bennünket.”

Minden hitközség szíves figyelmébe!

Viasszal gyártott 55 cm hosszú, 1/2 kg-os templomgyertyát

azonnal szállítunk hivatalos áron, utánvért melléve. Szállításra osztonszárú gondoskodunk. SPÉTER VEGYIÜZEMEK, Budapest, XIV., Nürnberg-utca 8.

MOSONMAGYARÓVÁR IZR. JÁRÁS-HITKÖZSÉGE

1948 szeptember 26-án, d. e. 11 órakor tartja

újépített templomában elhelyezeti, deportálásban és munkaszolgálatban elhunytak

emléktábláinak leleplezési gyászünnepségét.

KITÜNŐ állapotban lévő modern, mely gyermekkecskék eladó. Cím: Moson u. 10., fsz.

PESTI IZRAELITA HITKÖZSÉG ELŐJÁRÓSA

MEGHIVÓ

A PESTI IZR. HITKÖZSÉG KÉPVISELŐTESTÜLETÉNEK 1948. SZEPTEMBER 30-ÁN (CSÜTÖRTÖK), DÉLUTÁN 6 ÓRAKOR A HITKÖZSÉG NAGY ÜLÉSTERMÉBEN (VII. SIP-UTCA 12. II. E.M. 33.) TARTANDÓ

RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE

NAPIREND:

1. Elnöki megnyitó.
2. Képviselőtestületi tagok megválasztása. (Alapszabály 13. §. b) pont).
3. Egy megüresedett választmányi tisztség betöltése. (Alapszabály 48. §.)
4. Az 1948. évi költségvetés megállapítása. (Alapszabály 80. §. b) pont).
5. Főtitkár megválasztása. (Alapszabály 80. §. t) pont).
6. Három hitközségi rabbi megválasztása. (Alapszabály 80. §. t) pont).
7. Körzeti rabbik megválasztása. (Alapszabály 80. §. t) pont).
8. Igazolóbizottság megválasztása. (Alapszabály 134. §.)
9. Zárószámadási bizottság megválasztása. (Alapszabály 80. §. j) pont).
10. Számvevőszéki elnökség megválasztása. (Alapszabály 80. §. n) pont).
11. Egy új templomkörzet létesítése. (Alapszabály 80. §. s) pont).
12. Adófelosztási tanácsok megválasztása. (Alapszabály 80. §. t) pont).
13. Alapszabályok módosítása a demokratikus pártok kizárási határozatával kapcsolatban. (Alapszabály 20. §.). Budapest, 1948 szeptember 21.

STÖCKLER LAJOS a. k. elnök

Az alapszabályok 86. §-a a következőleg rendelkezik:

86. §. „A közgyűlés csak akkor határozatképes, ha a képviselőtestületnek legalább 70 tagja van jelen.

Ha a képviselőtestületi tagok a közgyűlésen nem jelentek meg a határozatképességhez megkívánt számban, legfeljebb 15 napra újabb közgyűlés hívandó egybe, amelyen a megjelent képviselőtestületi tagok, tekintet nélkül számukra, a meghívott közgyűlés napirendjére kötött tárgyakról érvényesen határozhatnak.”

Szeptember 26-án, vasárnap délelőtt fél 10 órakor a rákos-kereszturi sirkerítésen kívre óvausz temetőlátogatás keretében Tóra-temetés és gyászünnepe lesz.

Mártirjaink emlékezetében jelenjünk meg mindannyian.

A PESTI CHEVRA KADISA Elöljárósága.

Be kell jelenteni az elhagyott javakat

A Magyar Közlöny ez év aug. 27-i számában jelent meg a magyar közlésszerű kormányának 8.920/1948. Korm. számú rendelete. Ez a rendelet bejelentési határidőket ír elő, amelyek elmulasztásához joghátrány, sőt jogvesztés fűződhetik.

Az elhagyott javakról már 1945 június 8-án kiadta a magyar kormány a 2.490/1945. M. E. sz. rendeletet. Ezt követte a 10.400/1945. M. E. sz. rendelet, amely 3. §-ának (1) bekezdésében meg is határozza mit kell elhagyott jószágoknak tekinteni: „Elhagyott javaknak kell tekinteni mindazokat a javakat, amelyek a háborús viszonyok következtében kikerültek a tulajdonosoknak vagy más jogeszerű birtokosoknak birtokából, vagy ellenőrzése alól. Ilyennek kell tekinteni azokat a javakat is, amelyeknek tulajdonosa, illetőleg jogeszerű birtokosa ismeretlen.” Ugyanez a szakasz (2) bekezdésében kimondja, hogy nem lehet elhagyottnak tekinteni ezeket a javakat, ha a tulajdonosnak egyenes ági rokona (gyermek, unoka, dédunoka, szülő, nagyszülők, dédszülők) vagy együtt élt házastársa azokkal rendelkezni jogosult.

A „rendelkezési jogosultság”-ot a rendelet csak elhagyott lakberendezési és felszerelési tárgyaknál vélelmezni, egyéb jószágoknál a tulajdonosból eredő szabályszerű meghatalmazást vagy 1945 június 8. előtti gyámhatósági ki rendelést követeli.

Ez a rendeleti meghatározás elég tág; alkalmazható nemcsak deportált, vagy másképpen elhurcolt véreinkre, hanem az u. n. nyugatosokra is. Mindkét kategóriát a rendelet „háborús távollévő”-nek tekinti, aki a rendelet olyan személyt ért, akinek javai elhagyottnak tekintendők. A háborús távollévő részére gondnokat kellett kirendelni és hatásköre volt az elhagyott javak kezelésében a sokat bírált és támadott Elhagyott javak kormánybiztosának, akinek jogában állott az elha-

gyott javakat a termelés rendjébe állítani és az elhagyott lakberendezési tárgyakat használatba adni. A kormánybiztos elhagyott ipari, kereskedelmi és egyéb vállalatokat bérbe adhatott, elhagyott javak elidegenítéséhez és megterheléséhez az ő hozzájárulására volt szükség. Ha az elhagyott javak tulajdonosa jelentkezett, a kormánybiztostól birtokbalelyezést kérhetett. A tulajdonosnak azonban nem volt korlátlan joga ahhoz, hogy a sajátját visszakapja, mert a rendelet szerint a kormánybiztos a jogosult kívánságának csak a termelés rendjének, illetőleg a szociális szempontoknak sérelme nélkül volt köteles eleget tenni. A jelentkező tulajdonos a tulajdona alapján öt megillető jogokat csak a kormánybiztos birtokbalelyező határozata alapján gyakorolhatta.

Sajnálatos tény, hogy számos hittestvérünk lelki okokból nem tudott a valószínűleg a szemébe nézni és nem kérte elüint hozzártatózóját holtaknyilvánítását. A holtaknyilvánítás és az azt esetleg követő örökösödési eljárás lefolytatása ugyanis sok esetben minden kétséget megszüntetett volna és kiderült volna, hogy az elhurcolt tulajdonos nem háborús távollévő, hanem nincs az élők sorában és így illető örökösei gyakorolhatják az öt megillető jogokat.

Ez év februárjában megjelent az 1800/1948. Korm. számú rendelet, amely az Elhagyott javak kormánybiztosának felszámolását rendelte el. A rendelet a felszámolásra kilencven napot tűz ki. Ezt a határidőt az 5250/1948. Korm. számú rendelet további kilencven nappal meghosszabbította. Közben ez év május 25-én megjelent a Törvénytárban az 1948:XXVIII. tc. az elhagyott javak kérdésének rendezéséről. Ez már csak azokat a javakat tekinti elhagyottnak, amelyek az u. n. nyugatosok tulajdonában állnak és kifejezetten kivézi azokat a tulajdonosokat, akik a zsidókra hátrányos megkülönböztetést tartalmazó jogszabályok folytán távoztak, illetőleg hurcoltattak el az ország területéről. A törvény nem lépett nyomban hatályba, hanem hatályba lépésének napját külön rendeletnek kellett megállapítania. Ez a hatálybalépítő ren-

delet jelent meg a Rendeletek Tára 1498 augusztus 27-i számában.

Fontos ez a rendelet már csak azért is, mert az 1800/1948. Korm. számú rendelet megjelentésétől augusztus 27-ig tartó átmeneti időben nem lehetett birtokbalelyezési kérelmeket előterjeszteni. Ez a korlátozás most már megszűnt és így semmi akadály nincs többé annak, hogy a jogos tulajdonosok a rendelkezési jogukat visszakapják. Ennek a jognak a gyakorlása azonban rendkívül sürgős.

Meg kell jegyezni, hogy az Elhagyott javak kormánybiztosát a rendelet megszűntette. A szükséges beadványok a pénzügyminiszterhez nyújtandók be, a beadványok felett a pénzügyminiszter határoz.

Sürgősen meg kell tenni a jogok megővására szükséges lépéseket azért, mert a törvény 4. §-ának első bekezdése értelmében az elhagyottnak tekintendő javak a törvény hatályba lépésével minden kértalanítás nélkül az államkincstár tulajdonába mennek át. Ezt a jogkövetkezményt pedig csak a jogok sürgős érvényesítésével lehet elhárítani. A törvény a jogérvényesítésre keltős határidőt ad:

a) Aki a korábbi szabályok szerint elhagyottnak nyilvánított, de a törvény szerint elhagyottnak nem tekinthető javakra (így tehát a zsidó voltok miatt elhurcolt javaira is) igényt tart, az elhagyottság megszüntetését augusztus 27-től számított hatvan nap alatt, tehát legkésőbb október 26-ig kérelmezze. A kérelem benyújtási helye a pénzügyminiszterium. A 60 nap alatt történt bejelentésnek hatálya az, hogy az államkincstár a kérelmi jogerős elbírálásáig a vonatkozó javakat

csak saját veszélyére idegenítheti el. E határidőn túl ilyen kérelem előterjesztésének csak akkor van helye, ha a kérelmező a kérelmet önhibáján kívül nem terjeszthette elő keletkező időben. Ez a kérelem az államkincstár elidegenítési jogát nem korlátozza, a kincstár azonban az elhagyottság megszűnése esetében köteles saját választása szerint vagy a javakat természetben kiadni, vagy azok teljes értékét megtéríteni.

b) Augusztus 27-től számított hat hónap eltelté után, az elhagyottság megszűntetése iránt kérelmet nem lehet előterjeszteni. Ennek a határidőnek az elmulasztása tehát teljes jogvesztést jelent, az „elhagyott”-ok javak tulajdonjogának az államra való átszállását. Kivétel ez alól a szabály alól a hadifogoly, de itt is a jogszabálytól október 26-ig valószínűsíteni kell, mert ebben az esetben a határidő csak a hazatéréstől számított 60 nap elteltével jár le.

A fenti szigorú rendelkezések folytán minden érdekelt helyesen eszelezkedik, ha bejelentését már a rövidebb, tehát október 28-án lejárt határidő miatt megteszi. Ha a holtaknyilvánítási eljárás még nem fejeződött be, vagy talán meg sem indult, akkor is meg kell tenni a bejelentést, mert a határidők nem a holtaknyilvánítástól, hanem a törvény hatálybalépésétől számítanak és ilyen esetben célszerű a bejelentésben a holtaknyilvánítási eljárás lefolytatásáig teljes jogvesztést kérni.

Csak a teljesség kedvéért emlíjük meg, hogy a pénzügyminiszter határozata ellen jogorvoslatnak helye nincs és az még bírói úton sem támadható meg.

Dr. VÁGI JÓZSEF

★

Az Elhagyott Javak kérdésének rendezéséről szóló 1948:XXVIII. t. c. végrehajtása tárgyában hozott 8.920/1948. Korm. sz. rendeletéről szóló cikkünk kiegészítésül közöljük összes érdeelt hittestvéreinkkel, hogy a rendeletben, illetve a törvényben meghatározott bejelentések 1948 október 26-ig eszkeztendő, Budapesten, a kerületi adószámvitell osztályokon, vidéken pedig az állami adóhivataloknál kapható úrlapok felhasználásával és az ilymódon elkészített bejelentések az úrlap hátán előírt példányszámban, az Elhagyott Javak felszámoló bizottságnál (Budapest, VI., Andrassy-ut 2.) nyújtandók be, a pénzügyminiszterhez címezve.

A „Mikéfé” vezetősége

a közelgő ünnepek alkalmából emlékezteti a nb: temetőlátogató közönséget, hogy virágárusítása eskis a régi helyén, a kapun belüli pavillonban történik. Kérjük Hittestvéreink támogatását. Vásárlásainál emlékezzen erre!

A Nógrád járás
mártirjainak emlékművét
vasárnap, 1. hó 26-án
délután 1 órakor avatjuk fel **Dőlsjönön.**
Síremlékműbizottság

Hirek Jiszraelről, a Zsidó Államról

Trygve Lie az UNO közgyűlés napirendjére tűzte a Palesztina-kérdést

Az UNO békéltetőjének, Bernadotte-nak meggyilkolásáról érkező hírek a helyi és a nemzetközi sajtóban előmátyosították az Egyesült Nemzetek új közgyűlésének fontos szerepét a palesztinai politika alakulásában. Pedig az előkövetkező hetek eseményei nem a mindennapi által megélt mélyen mélyen költözköztetési lesznek, hanem a diplomáciai helyzet alakulásának, ahogy az már az UNO közgyűlése előtt is döntő morálkában megváltoztatta az utolsó hetekben Izrael politikai helyzetét. Való igaz, hogy a költöztetési nemzetközi helyzetben a Palesztina-probléma nem lesz annyira a tárgyalások központi pontjában, mint korábban. A közgyűlés új időszaka valószínűleg három hónapig fog tartani és mindegy hatvan kérdés szerepel a tárgysorozatokban. Trygve Lie például a Palesztina-problémát is a közgyűlés napirendjére tűzte, bár az is igaz, hogy ha a főtéma nem vette volna fel a Palesztina-kérdést a napirend pontjai közé, Izrael kormányának kérésére került volna oda.

Izrael hetek óta közötti elő diplomáciai vonalon a közgyűlés Palesztina-anyagát. Az ideiglenes kormány kettős kéréssel járul a nemzetek legfelsőbb szervezetéhez. Mindezeket 1947. november 27-i döntésre hivatkozva Izrael államának elismerését, illetőleg az UNO-ba felvételét kéri.

Az UNO tagság véget vett az arabok és angolok legutóbbi mártírjainak, amelynek alapja az, hogy Izrael azért nem lehet semmilyen megállapodást kölni, mert a Zsidó Állam valójában nem is létezik.

Izrael kormányának másik kérése: utasítsa a közgyűlést az arab államokat arra, hogy közvetlen tárgyalások keretében beszéljék meg az izraeli kormánnyal a palesztinai béke feltételeit.

Mindkét kérés jogos, az UNO alapelméjére támaszkodva. Eppen ezért természetesen, hogy — anélkül, hogy jóslatokat bocsátunk — az UNO közgyűlése vonakodni fog a kéréseket teljesíteni.

Az UNO közgyűlésének a megállapodást első sorban az USA befolyása fogja kialakítani.

Az UJ ÉLET az elmúlt hetekben rendszeresen rámutatott arra, hogy

az Egyesült Államok magatartásában Izrael iránt milyen lényeges változás állott be.

Ha az USA de jure elismeri Izraelt még a közgyűlés előtt, vagy a palesztinai kérdés tárgyalásának idején, ez lényegesen befolyásolná Izrael tagsági kérelmének eldöntését. Nemcsak az amerikaiak magatartása miatt az USA de jure elismerésén, hanem az európai nyugati blokk országainak szavazata is. A nyugati blokk országai ugyanis szerződésileg kötelezték magukat arra, hogy önállóan — még népek államfoglalása ellenére is — nem fogják elismerni Izraelt mindaddig, amíg Nagybritanniára a saját elismerésével engedélyt nem ad. E megállapodással nyomást kívántak gyakorolni az Egyesült Államok kormányára, amely nyomóan az amerikai elnökválasztás előtt a de jure elismerés megadásának elhatározásától látnakoztatott az európai koalícióna. A State Department viszont az utóbbi hetekben mindenféle elzárkózott minden izraeli igény kielégítésétől.

E elzárkózásnak egyes fejezetei:

Uj Cyprus létesítése a németországi amerikai övezet táborában, ahonnan nem engedik ki a katonák és emberek, akiknek az angol koncentrációs táborból. Az anyagi költségek meggazdaságosításának elhatározása, diplomáciai nyomás egyes kelet-európai államoktól az Izraelnek nyújtott segély miatt stb., a de jure elismerés tárgyalás pedig egy szenátor kérdésére a State Department szövegje kijelentette: az Egyesült Államok kormánya csak akkor hajlandó jogilag is elismerni Izraelt, ha az elfogadja a békéltető — az angolszászok által megszerveztetett feltételeit (vagyis területi eszákentést, az aziz korlátozást) — és más politikai és anyagi garanciát is nyújt.

Íme a nagy nemzetközi összekövés Izrael ellen, amely — és ezt fontos megjegyezni — hetekkel megelőzte a Bernadotte-gyilkosságot, amelyre tehát még ürügyként sem lehet majd hivatkozni.

valakozni az UNO közgyűlésén ázszerzőkés nélkül. Ha Izrael nem veszik fel az UNO tagjai közé, akkor a kormány másik kérése sem fog meghallgatást találni, hiszen nem lehet az arab államokat arra kényszeríteni, hogy egy az UNO által el nem ismert állammal üljenek le tárgyalni. Ebben az esetben csak a káosz fog állandósulni a Közelkeleten, mert az UNO semmiféle lényeges lépéssel nem tud hozzájárulni a béke megteremtéséhez. Nem véletlen pl. az, hogy az Egyesült Nemzetek békéltető szervezete egyáltalában nem támogatja az izraeli kormány korábbi felhívását az arab államokkal történő közvetlen tárgyalásokban.

Megbékélés helyett angol-szász támogatással a közgyűlés első napjaiban palesztinai arab kormány fog valószínűleg alakulni, egész Palesztinára terjedő kormányzati igénnyel csak azért, hogy az angolszász államok újabb jogelvet kapjanak az izraeli kormány el nem ismerésének meggyarazalához.

Bár egy ilyen palesztinai arab kormány Izraeli vonatkozásban valóban csak fikció, elég lesz ahhoz, hogy „kétségek” nélkül bármilyen kormány stabilitását és így megalapozhatják ott az elismerést.

A hónapokig tartó közgyűlés, s annak várható Izrael-ellenes hangulata a fentiek ellenére sem jelent tragédiát Izrael számára.

A közgyűlésen minden bizonytalanság leírni fog tűnt, hogy a Szovjetunió és a népi demokráciák — mint a múltban, úgy most is — az angolszász imperializmus ellen harcoló zsidó népet támogatják. Ez jelenleg a

A Bernadotte gyilkosságának nincs közvetlen hatása a palesztinai eseményekre

A fentiekből nyilvánvalóan következik, hogy a közkeletű eseményekkel az előkövetkező hetekben nem lehet a Bernadotte-gyilkosság következményeként

fiatal zsidó köztársaság legnagyobb erkölcsi tökéjét az előkövetkező hónapok küzdelmeiben.

Mert nem kétséges, hogy a jelenlegi palesztinai helyzet nem tartható fenn. A jelenlegi „háborús béke”, amikor is minden katonakori ember fegyverben van katonai kötelezettségben, olyan nyomást gyakorol a helyzetre, amelyet semmiféle kormány — még az arabok részéről sem — tud feloldoztatni. Izrael gazdasági léte is kockán forog, amikor a hatalmas háborús költségek mellett a behívások következtében a termelés bizonyos ágazataiban természetesen csökkentés áll be. Ha bizonyosodik, hogy az UNO „legatitív” támogatkozó politika erősödött mondott, minden önmegsejtés hiábavaló, mert az már az ország és a nép lététől fenyegeti, nehézzé lesz visszatérni azok álláspontjához érvényesítését, akik azt mondják: minden további várakozás, a kedvező alkalom elmulasztását jelenti.

Jelenleg Izrael a legjobban fellegyerzett és legnagyobb létszámmal harcoló fegyveres erő Közelkeleten.

Az UNO minden halogatása csak arra való, hogy az imperialista államokat kiszolgáló feudális arab báb kormányoknak több időt engedélyezzen a felkészülésre. Akik így vélekednek, azt kívánják, hogy az „UNO-politika” eredménytelenségének bizonyosodásakor az izraeli hadsereg döntse el azt a kérdést, amelyet az UNO nem akar immár évek óta megoldani. Az UNO közgyűlése tehát meglehetősen a békét Palesztinában, de ha az imperialista érdekek fognak győzedelmeskedni, ez könnyen a közelkeleti háború kiújulásához vezethet.

teljesíteni. Egyébként is naiv, romantikusan ideális történelem-szemlélet az, amely egyes eseményekhez fűződő történelmi magyarázat országok, népek helyzetének alakulását.

Izrael szemben a nemzetközi imperializmus összekövésével szűtt, azért, mert fontos stratégiai helyen az új zsidó köztársaság veszélyeztetett fekvésű terepén az imperialista érdekek.

Ez a valóság és ha az angolszász államok a helyzetből fakadó bármilyen következményre határoznak el magukat, úgy arra nem nehéz ürügyet találni.

A Bernadotte-gyilkosság sajnálatos és minden felelős

Időjében rendelje meg!

Roshasono, Jomkipur ünnepekre A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE (Egyesült államok, Palesztina stb.)

VIRÁGAJÁNDÉKÁT.

KIS RIVIERA virágüzlet

IV., Váci-utca 16. Telefon: 386-726.

V., Szent István-körút 5. Telefon: 123-882.

tényező által elítélt cselekedet, amely semmi esetre sem alkalmas arra hogy az Ország ügyét bármilyen vonatkozásban is előbbre vigye. A Tízparancsolat népe nem aljasodhatik le a gyilkosság eszközeihez az Ország nagy kérdéseinek megvalósításában.

A gyilkosság körülményei még ismeretlenek — nem lennénk meglepve, ha közvetve, vagy közvetlenül ez esetben is kiderülne az angolok bűnrészesége. — A helyzetet azonban legjobban az a látvány világítja meg, amelyet Wallace küldött Bernadotte özvegyének, s amelyben — a Kól-Jisrael szerint — a nagy amerikai politikus Bernadotte-ot az angolszász imperalizmus áldozatának tekinti. Valóban Bernadotte működésének utolsó hetében teljesen megfellebbezhető látszott arról, hogy megbízatását attól a nemzetközi szervezettől kapta, amely elhatározta Izrael államának felállítását s amely határozott utasításokat is adott fegyverszünet és később béke megteremtésének módjaira vonatkozóan. Bernadotte mintegy két hónap óta már kizárólag angolszász utasításra járt el. Ha működésének elején ez még nem volt nyilvánvaló, úgy teljesen behátrányosodott ekkor,

amikor hírhedt javaslatát nyilvánosságra hozta a Negev és Jeruzsálem Transzjordanához való csatlakozásáról.

Bernadotte az utolsó hetekben teljes egészében állt az angolszászokat kiszolgáló arab kormányok oldalára. Számos jelentésben önkényesen részrehajló megállapításokat tett a fegyverszüneti megbeszéléseket illetően.

Az okmányokkal és hiteles adatokkal alátámasztott zsidó jelentéseket semmibe sem véve, arabokat kijelentéseit idézve, egymástól a zsidók kárára állapította meg a fegyverszünet megbeszélését. Meggyilkolását megelőző néhány nappal — amikor utoljára tárgyalt Shertok külügyminiszterrel —

Jeruzsálem teljes katonai kiürítését kívánta zsidó részről olyan időpontban, amikor pontos kijelentéseket kapott arról, hogy tízezer főnyi új iraki hadsereg érkezett Transzjordanába, amely Jeruzsálem megtámadására vár, miután a „békéltető” nek sikerült rávenni az izraeli kormányt Jeruzsálem kiürítésére.

A „békéltető” ezzel a javaslattal akkor mert előadni, amikor Abdullah rádiója bejelentette, hogy az arab csapatok el akarják foglalni Jeruzsálemet, ahonnan teljes egészében elűzik a zsidókat és ezzel kettős célt érnek el: Jeruzsálembe visszatelepítik az elmenekült palesztinai arabokat, a Szent Városból kiszorult zsidók pedig csökkenti fogják az izraeli terület jo-

válbi alijázókat befogadó képességét.

De Bernadotte nemcsak az angolszászok százszázalékos kiszolgálásával bűszkítette fel maga ellen az egész zsidó népet, amelyből egyes félrehozhatatlan elemek a gyilkossággal ragadtatták magukat, hanem önmaga tette lehetővé a szomorú eseményt azzal, hogy korábbi hasonló gyilkosságokat nem torlatott meg. Az Uj Élet olvasói előtt nem ismeretlen — bár a nemzetközi sajtó ezt nem tartotta elég szenzációs értékűnek —, hogy az Ellenőrző Bizottság számos tagját már az arabok meggyilkolták, amikor azok „lájkéozatlanságukban” ellenőrizni kívánták az arab vonalat.

Bernadotte ahelyett, hogy a fegyverszünet legesélyesebb megbeszélését állapította volna meg és ilyen jellegű jelentést tett volna a Biztonsági Tanácsnak, bizottsággal vizsgálta ki az ügyet, s megállapította, hogy maguk a meggyilkoltak felelősek szomorú sorsukért.

Ez a magatartás felbátorította azokat az elemeket, amelyek ilyen cselekmények elkövetésére könnyen kaphatók s látva a következmény elmaradását az utolsó hetekben különösen gyűlöletessé vált ellenőrző szerv fejté tették el láb alól.

Maga a gyilkosság a következő módon folyt le: A hét elején az izraeli kormány a Stern-csoport számos vezetőjét tartóztatta le azért, mert a csoport illegális lapjában a terroristák azzal fenyegetőztek, hogy elteszik láb alól az Ellenőrző Bizottság vezetőjét. Pénteken kora délután Bernadotte kíséretével Damaszkuszba jövet Jeruzsálembe érkezett. Már a városhoz közeledvekor eredménytelen támadást kíséreltek meg autójára ellen. A Katamon városrészben egy jeepből lövések dördültek el, amelyek kilyukasztották a Bernadotte-ot és kíséretét vívó három autót gumiját. A jeepből egy katonája — az izraeli hadsereg egyenruhájában — sorra járta az autókat és Bernadotte-ot megölve, közvetlen közelről rálőtt és egy másik lövéssel a mellébe ült tisztet találta el.

Az izraeli kormány rendkívül ültést tartott a gyilkosságot követően s számos fontos intézkedést hozott.

Mindenekelőtt részvétét nyilvánította az áldozatok özvegyeinek, valamint az UNO-nak. Deklarációban bélyegezte meg a terroristákat, akik mindig politikai szempontból fontos nemzetközi események előtt terror-

cselekményükkel a zsidó érdekek ellen hangolják a nemzetközi közvéleményt s ürügyet szolgáltatnak arra, hogy a zsidó nép ellenségei erkölcsi támaszt találjanak összerakásuk igazolására.

A kormány bejelentette, hogy minden terrorista szervezkedést felgöngyölít az országban és ehhez a lakosság segítségét kéri.

Párizsban a Biztonsági Tanács is rendkívüli ülésre gyűlt össze, hogy megvitatásuk a gyilkosság által előidézett új helyzetet.

A Biztonsági Tanács jelenlegi angol elnöke, Sir Cadogan javaslatához az egész Tanács hozzájárult. A javaslat megköveteli a gyilkosságot és a legkisebb részletekig menő vizsgálatot követel. Egyben meg-

bizták Ralph Bunch-ot, az Egyesült Nemzetek palesztinai titkárságának vezetőjét, hogy további intézkedésig lássa el Bernadotte munkakörét. Bunch megbízatása kézhezvétele után szigorú hangú átiratban az izraeli kormányt tette felelőssé a gyilkosságért, mert az az izraeli hadsereg által megszállott részen történt. Az átirat megállapítja, hogy a szomorú eseményt megelőzően a külügyminisztérium hangulat-keltéssel igyekezett Bernadotte-t szembefordítani a lakossággal, ezzel is magyarázható a gyilkosság.

Bunch átiratára az izraeli kormány tilakozó jegyzékkel válaszolt, de tilakoztak az izraeli nemzetközi újságírók is,

akik a főtitkár állításait tévesnek és félrevezetőnek tartották.

Lapzártakor érkezett

Közzétették Párizsban Bernadotte utolsó javaslatait Palesztina ügyében

Páris, szeptember 21. Az UNO közgyűlésének előestéjén közzétették Bernadotte utolsó javaslatait Palesztina ügyében. Az új Bernadotte-terv többek között a következőket tartalmazza: Csak erős UNO fellépés tud békét teremteni Palesztinában. Az araboknak tudomásul kell venni a Zsidó Állam létét, de a zsidóknak is jelentékeny engedelményeket kell tenni, hogy meggyőzzék az arabokat jóindulatukról. Így mindenekeztől vizsga kell fogadniuk az elmenekült arabokat és lemondani bizonyos területekről. Ha ez utóbbira vonatkozólag a zsidók és arabok nem tudnának közvetlen meg egyezésre jutni, úgy az UNO közgyűlése hozzon végleges döntést.

Marshall a legutolsó Bernadotte javaslatról

Az Egyesült Nemzetek Közgyűlése megtartotta első ülését. Ezzel ausztráliai külügyminisztert választotta a Közgyűlés elnökévé. Spatt belga külügyminisztert a politikai bizottság vezetőjévé.

Hir szerint a németországi kérdés mellett a Palesztina-probléma lesz a Közgyűlés legfontosabb tárgysorozati pontja. A gyűlés lefolyására és a várható határozatokra következtetni lehet Marshall amerikai kül-

A területi elcsatolás főleg a Negevre vonatkozik, de általában az 1947 november 29-i határozat megváltoztatását kívánja. Jeruzsálem UNO-gyámság alá helyezését javasolja (lásd az Uj Élet legutóbbi számát). A terv továbbá követeli Palesztina teljes demokráizálását. A javaslat az utóbbi pontja annyit jelent, hogy míg a zsidók teljesen feladják hadseregüket, a kívülről támadó arab államok nyugodtan felkészülhetnek új háborúra.

Tel-Avivból jelentő a Kól Jisrael: Az izraeli kormány 20 év börtönbüntetéssel sújtja a terroristák cselekményeiben résztvevőket. A Stern-csoportot törvényen kívül álló alakulattal minősítették.

ügyminiszternek kedden este adott sajtóértekezleti nyilatkozatából. A Közgyűlés anyagáról szólva Marshall kijelentette, hogy szerinte a Teljes Ülésnek el kell fogadnia Bernadotte legutolsó javaslatát. Marshallnak ez a kijelentése a teljes amerikai véleményváltozás nyílt beismerése a legfontosabb politikai pillanatban.

Hir szerint Bevin angol külügyminiszter szerdán elmondandó angol parlamenti beszédében hivatkozni fog Marshall bejelentésére.

Párisból érkezett jelentés szerint az Arab Liga főtitkára, Azzam pasa visszautasította a Bernadotte-javaslatot.

(GELLERT)

Kosztüm ök, felöltök, ballonkabátok szakszerű tisztítása

BALOG GYÖRGY kelmefestő, vegytisztító **Andrássy-ut 33.**

Nagymező-utcai oldalon. Telefon: 122-129

„Az utolsó lengyel zsidó“

Irta: György Endre

I.
SVAJCBAN megjelent könyvet olvastam ezen a héten. A címe: „Der letzte Jude aus Polen“. (Kiadója az Europa-Verlag Zürich.) Izgalmasabb olvasmány aligha került még előm. A hófehér papíron megjelent kötetet finom zöld ruhába öltöztették. Így külsőleg az egész olyan békés, olyan nyugalmas, mint a tenger haljaiból kiemelkedő sziget, amelynek dús növényzetében széslombu pálmák terebélyesednek és hívogatóan integetnek. De, ha elkezded olvasni a Lembergől megmenekült „utolsó lengyel zsidó“: Folkmann Adolf históriáját, akkor a műlapjai közül lángok csapnak ki és a fekete betűsor mindmennyi sírhalom végételenje. Sőt: minden belüli egy-egy földkupac, sebtében összehordott földhányás, amelyet a kötet hőse ártatlanságul elpusztított, a tenton-düh áldozatául csett-testvéreinek megvisselt testét, összetört esztétikát, pihenő vágyó lelkét zárja magába. A zöld könyv köré valami láthatatlan gyász-körlet fektetőd borostyánkőszorú, és ez a „diszítés“ mindvégig ott lebeg a náci-rendszerességgel kiértelt százhatvanézer lwowi zsidó tragikus históriája felett. „Az utolsó lengyel zsidó“ szerzője magyar: Szende István. Munkájának első kiadása Svédországban jelent meg, ahová Folkmann az életveszélyes kalandok egész légiójának csodával határos módon való leküzdése árán lihegve és az izgalomtól fudokolva érkezett. Ez még 1943-ban történt, amikor Lengyelországot már feldúlták a német „akciók“ (ilyen finomkodó elnevezéssel illették és maszkirozták el a tömeggyilkosságokat) és a többi európai ország zsidósága abban az álljétonságos tudatban üldögélt, hogy ők nem érheti baj, a szomszéd ház égésének pernyéje nem szállhat át az ő kunyhójának kizsáradt nádfedeleire, hogy lánggalobbantssa. A magyar író a svéd szó segítségével a lengyel zsidó sorsán keresztül — tehát ennek az alkalmi nemzetközi társulásnak és összekapcsolódásnak segítségével — akarta felelőzni a világ lelkiismeretét és megakadályozni a további német barbarizmust. Nyilván nem rajta múlt, hogy szándéka nem sikerült. A nagyvilág nem olvasott ilyen friss és ennyire véresen aktuális memoár-irodalmat; ha pedig olvasott, akkor

nem hitt annak. Ez volt a kényelmesebb megoldás. Ezért nem kezdődtek mentőakciók és ezért kellett az ártatlannak millióinak oly méltatlan halált szenvedniük. Ha hitték volna a szerzőnek, aki nem regényt írt, csak leírt azt, amit a megmenekültől hallott és amiben talán maga is kételkedett, egészen másképpen végződött volna. De, hát kit érdekelt az utolsó lengyel zsidó? Az emberek inkább szirupos szerelmi históriákkal traktálták magukat; azok este is olvashatók, mert az álmat egyáltalán nem zavarják...

★

A SZÖRNYŰSÉGEK a szerzőt is meglepték. Ére mutat az, amit a bevezetőjében mond. „Olyan férfi, aki öt év élményt meséli el, néha tévedhet, sőt kell, hogy tévedjen. Ha Folkmann a hekekig tartó, naponta több órát igénybevevő, kikerdezés alatt sohasem tévedett volna, hazugnak tartanám. De Folkmann tévedései sohasem voltak olyanok, hogy értesüléseimel, a hivatalos közlésekkel vagy mások elbeszéléseivel ellenkeztek volna. Elbeszélései kilencven oldalas jegyzőkönyvben vannak rögzítve.“ Folkmann Adolf az igazi neve a Lengyelországból a svéd határra, majd Stockholmba érkezett „utolsó zsidó“-nak. Huszonegy hónapig élt zavartalanul a szovjet uralom alatt és nagy fájdalomra végig kellett néznie a német csapatok lengyeli bevonulását, amivel megkezdődött az ottani, a lengyelországi, sőt a más országokbeli zsidóság mérhetetlen szenvedése, végpusztulása. Ezernyi pogromot vészelt át páni félelem közepette, majd a gettó lakója volt annak teljes „likvidálásáig“. A könyv az ő különös és szinte lehetetlen megmenekülésének hiteles története. 1943 július 15-én hagyta el Lwowot, majd augusztus 18-án Lengyelországot. Norvégia, innen pedig Svédországba szökött. A svéd nép ottalmába vette. A magyar író kevéssel ezután ismerkedett meg vele, meghallgatta vérforraló

előadását a náci-gazságokról, s miután „meggyőződött Folkmann szavahihetőségéről“, — (mondom, számára olyan hihetetlenül hangzottak az SS-vaadások) — közvetítette azokat az olvasóhoz. „Ez a könyv“ — írja — „abban az időben jelenik meg, amikor a horogkereszt hadoszlopai Európa utolsó nagyobb zsidó lakosság-csoportjára vetették magukat. Nyolckilencszázötven magyar zsidó számára kezdődött el ezzel a „hosszu késő éjszakája“. A szerző maga Magyarországról származik és nem mulaszthatja el az alkalmat, hogy szívében mély bánattal ne emlékezzék meg magyarországi rokonairól és ismerőseiről. Ezekkel a szép és meghatott szavakkal áhított örök emléket azoknak, akik akkoriban, ha mint a halál jegyesei is, még éltek, de ma, minden bizonnyal már nem léteznek. Ez a kötet az, amelynek újabb értelmeit és hiteit kap az egyébként sablonos és elcsépett mondat: Olyan izgalmas, hogy nem lehet letenni... Így is van. Ezek a gazságok azóta jórészt közismertek. Mi pedig a magunk bőrén tapasztaltuk azt, amit a lengyel, az osztrák, a német, a cseh, a szlovák, a jugoszláv és a többi zsidósággal elkövettek. Mégis, ahogy olvasom mindezt, az új átélés hatására ökömbe szorul a kezem. De nem elégszem meg azzal, hogy „az utolsó lengyel zsidó“ rhég számunkra, a megsemmisítettek számára is élményt és lelki megrázkódtatást jelentő tapasztalatai csak a magam lelkiállagát gazdagítsák. Ezért hát a lényegesebb részleteket örök emlékezésül és örök figyelmeztetésül átengedem olvasóimnak.

★

MEGFORDITOM a kötetben foglaltak sorrendjét, amely előbb a Radomskon, Berlinen, az északisarki Mo-n, Norvégian, Svédországon keresztül való megmenekülés és Isten kegyelméből való életbenmaradás csodáját ismerteti. En sorrendben a „bűs“ szerény, de zavartalan, majd az éjszakadás utáni zaklatott életét mondom el, mert az

szükséges ahhoz, hogy a később bekövetkezőket követni tudjuk. (Ez az ember zsidó létére még a német Todt-szervezetben is dolgozott, persze hamis papírosokkal. Kimondhatatlan szerencséje védte meg attól, hogy életveszélyes titka kiderüljön.) Kezdiük úgy, mint a mesét. Egyszer volt, hol nem volt... FM Lwowban egy zsidócska. Folkmannnak hívták. Az egyik krakkói üveg- és palackgyár helyi képviselője volt. Szép háromszobás lakásban lakott a feleségével, Elzával és annak nővérével, Wandával. 1939 szeptember elsején, ezen a derűs, későszí napon, amikor Folkmann, szokás szerint, üzletébe ment, hatalmas robbanás reszeltette meg a levegőt. A járókelők össze-vissza rohantak, értelmetlen pánik és rémület szállta meg Lwowot. A háboru készületlenül találta a lakosságot. Menekülés, fejtelenség kezdődött. A háboru harmadik napjától nem jelent meg többé ujság, a nyolcadik napon megszűnt a villanyáramszolgáltatás. A harmadik héten a német csapatok Lwow elővárosaiban álltak. A polgári lakosság fegyvertelenül is utcai harcokra készült. Szeptember 20-án hirtelen elesített a csalájj, az emberek előbujtak a pincékből. Folkmann is kiment az utcára. Egy csoport közepére furakodott és az embergyűri által körülvett idegen katonák sisakján a legnagyobb meglepetésre a szovjet csillagot fedezte fel.

— Hogy kerültetek ide? — kérdezte Folkmann.

— Eljöttünk azért, hogy felszabadítsunk benneteket! — válaszolta a katona barátságosan mosolyogva.

Új élet és új világ kezdődött. A gyárakban és üzemekben megalakultak a szovjetek. Mindenki, aki lojális volt az új hatóságokhoz, megbízást, munkát kapott. Az oroszok polkókokat, kenyeret és sok más szükséges holmit osztottak szét a menekültek között. Minden hírdetmény három nyelven jelent meg: lengyelül, ukránul és jiddisül. A gazdasági élet átszervezése meglepően gyorsan alakult. A szovjet szakemberek értették a dolgukat. Az élelmezés kielégítő, éhínség egy napig sem mutatkozott. A parasztek csak vonakodva szállítottak ugyan élelmet, de az orosz áruknak olyan hatalmas mennyisége áramlott a városokba, hogy ismét sok olyasmüt lehetett kapni, ami a háborus lázban eltűnt. A parasztek felfigyeltek a változásra. Kérték a Szovjetuniónhoz való csatlakozás kérdésében a népszavazást. A döntés eredménye: 97 vagy 98 százalék a csatlakozás mellett. A Folkmann által

BALLON

Átlátszó-,
eső-, vihar- és
lődenkabát

Márton és Szász V., Gróf Teleki
Pál-utca 3.

vezetett lerakatot az oroszok át-
vették, de ő el tudott helyez-
kedni egy üvegyárban és szor-
galmas munkáját jól megfizet-
ték. 1941 tavaszán feszültség
vám érezhetővé. Junius 22-én
hajnali négy órakor német bom-
bázók vonultak el a város felett.
Az új háború valósággá vált,
az oroszok mozgósítottak. A
junius 25-i légitámadástól a
pályaudvarok erősen megrongá-
lódtak. Polkmann munkahelye
az előnap bombázás után le-
égett. Két nap múlva már sem
világítás, sem víz, sem gázszol-
gáltatás nem volt a városban.
Az oroszok rendszerben ültették
ki a várost; polgári lakosokat
nem vettek magukkal. A junius
28-ról 29-re virradó éjszakán a
város senki földjévé vált. A
külvárosok sötét árnyalakjai
az üzletekre és raktárakra ve-
tették magukat. Fosztozgatás,
gyújtogatás, lövöldözés és az
erőszak tombolása kezdődött.
Junius 29-én, délelőtti tíz órakor
horogkeresztes lohogót
húztak fel a lwówi városháza
tornyára...

*

KÉLLEME RÉSZLETEZNI, hogy
ez mit jelentett? Hiszen lápré-
báltuk. „A rémület” uralmát.
Oránként új falragaszok, rende-
letek, parancsok jelentek meg
az utcáskorok. „Halálbüntetés
terhe mellett tilos.” „Az el-
lenállást keményen büntetjük.”
„Azt, aki ezt vagy azt elköveti,
egyonmókjuk.” Minden sorból a
pusztulás réme vigyorgott. Halál,
halál, halál... A rádió kötelező
beszolgáltatása volt az első al-
katom zsidók üldözésére. De a
esősélek pogromját senki sem
akadályozta meg. A következő
éjjeli plakátok jelentek meg,
amelyek „zsidó bolsevizistákat”
ostoroztak. A tömeggyűlölet
nőttön-nőtt, az izgatás mind
erősebbé vált, a hangulat a
zsidók ellen fordult, akiket
mindenről felelőssé tettek. Polk-
mannét, a ki szökött akarta meg-
látogatni, egy jóindulatú lengyel
négyelmeztette: „Ne menjon
arra, mert ott zsidókat gyilkol-
nak!” Nem sokkal később, ele-
tében először, felfeszítették. A
zsidók szabad prédává váltak...

(Folytatom.)

A Bajai Izr. Hitközség
a deportálásban és munkaszol-
gáltatásban mártírhálált halt hit-
testvérek emlékére

emlékművet létesít

Akik a létező emlékműben
az eretlikek nevét megörökíteni
kívánják, jelentsek mielőbb az
emlékműbizottságnál.

8-10 éves gyermekekhez, délutánra
korrepetáló neveitől keresek. An-
gol hűltől elnyom. Schmelzer ruha-
ban Rákóczi-ut 23

1768/1948. szám.

ZSIDÓ TESTVÉRÜNKI

Tisztelettel meghívjuk Önt és nb. családját

1. é. szeptember hó 26-án, vasárnap
szülőichosz első reggelén 1/2 10 órakor

a rákoskeresztúri temető mártír-parcellájában az ősi
szokásoknak megfelelő **KIVRÉ ORASZ** temető-
látogatás keretében tartandó Tóra-temetésre és gyász-
ünnepekre.

Szíves megjelenésükre számítva, vagyunk

hittestvéri üdvözléssel:

a PESTI CHEVRA KADISA
ELŐJÁRÓSA

Peterdi Andor ötvenéves költői jubileuma

Személyesen este rajlott le a
Fészek Klubban Peterdi Andor
ötvenéves költői jubileuma. A
Peterdi Andor Hízközség re-
ndezett vacsorán ott lártak a
többi között dr. Kardos László
miniszteri tanácsos, mint a hi-
valatos elfoglaltság miatt távol-
lévő Orfalay Gyula közoktatás-
ügyi miniszter képviselőjét, Ba-
rabás Tibort, az Irőszövetség
főtitkárát, Kallay Miklóst, a
Petőfi Társaság elnökét, Laczko
Gézt, a Lafontaine Társaság
elnökét, Stöckler Lajost a Pesti
Izraelita Hízközség elnökét és
Domonkos Miksa ügyvezetőt, dr.
Endrei S. Henriket, a Pesti
Chevra Kadisa igazgatóját, az
írői világ legjén közül: Kassák
Lajost, Voinovich Gézt, Percs
Elemért, Gáspár Endrét, Kon-
tós Aladárt, Keszthelyi Zoltánt,
Füst Miklót, Sós Endrét, Tuba
Károlyt, Raffy Adámot, Gy-
gyovszky Emilt, Szirmai Rezsőt
és másokat. Vársárhelyi Ferenc,
a Képes Figyelő főszerkesz-
tőjét, Róz Rezsőt, az Új Élet
felelős szerkesztőjét, Bródy
Eduárd v. országgyűlési képvisel-
őt, Bartos Gyulát, a Nemzeti
Színház örökös tagját, Gellért
Lajost, Urmóssy Anikót és Pala-
tai Erzsébet színművészeket sőt.

Fenyő Aladár üdvözölte a
Fészek Klub nevében a megje-
lenteket, majd dr. Kardos László
ünnepi beszéd kíséretében át-
nyújtotta Peterdi Andornak a
közoktatásügyi miniszter meg-
bízásából a „Pro Arte”-éremet.
Barabás Tibor az Irőszövetség
köszöntését hozta el és átadta
a magyar írók ajándékát, egy
ezüst plakettet. Kallay Miklós a
Petőfi Társaság nevében méltat-
ta Peterdi Andornak, a Petőfi
Társaság főtitkárának működé-
sét.

Sós Endre a PEN Klub üd-
vözlését tolmácsolta és rámutat-
ott, hogy Peterdi Andor művei-
nek a szépirodalom mannyire a
PEN-Charának, az írók nemzet-
közi alapszervezetének szellemi
képviselő. Laczko Géza a Lafon-
taine Társaság részéről szóla-
lt fel. Tiborcz Zsigmond a régi
szocialista írókat összegyűjtő
MIMÓSZ volt tagjai nevében
beszéd. Rakovszky József a

Társaság meghívásából
mondott köszöntőt. Keszthelyi
Zoltán, Halmai Ródog, Bokor
Imre és Voinovich Géza beszé-
dei után Peterdi Andor megha-
toltan köszöntte meg az ünnep-
lőket, amelyben nemcsak őt, ha-
nem feleségét, Várnai Zsuzsát is
részt vettek.

Megható jelenet volt az eset-
nek, amikor Fischer Tibor át-
adta Peterdi Andornak a nagy-
díjat. Biró Mihály festőművész
üdvözlőjét és Földes Jenő el-
szavazta Rakovszky József elő-
ját. Csengerly János elmondott
az előbeszéréstől két Peterdi-
verset.

*

Az előző szonfalon, a dél-
keleti istentiszteleten a jubileus
Peterdi Andor felhívta a Töré-
lő. 1948-ban az előzőről dr.
Kardos László elnökölt. A
Kardos József elnökölt. A
Kardos József elnökölt. A
Kardos József elnökölt.

A Magyar Könyv- barátok Egyesülete tagjainak látogatása a Zsidó Múzeumban

A Magyar Könyvbarátok Egye-
sülete tagjai vasárnap délelőtti
dr. Heigl László professzor ve-
zetésével meglátogatták a Ma-
gyar Zsidó Múzeumot. A Mú-
zeum anyagát dr. Heigl László
ismertette magasszavonala, tu-
dományos értéket előadva.
Jézus a sírkövek, amelyeket itt
lártunk, — mondták többek kö-
zött — a bizonyítékai annak,
hogy a zsidók Magyarországra
nem tegnap és tegnapelőtt, ha-
nem már egy évezreddel ezelőtt
jöttek be. Ha megfordulunk a
terem másik oldalára felé, akkor
az emberiség történelmében pá-
ralkan tragikus látvány tárul
előnk: a halálgyárakba hurcolt
magyar zsidók sorsa. A magyar
fasizmus meggyalázta nemze-
tiünket azzal, hogy polgártár-
sainkat kiszolgáltatta egy idegen
népnek, hogy az aztán egy har-
madik nép országában kegyet-
len kínzások közepette végezzen
fejük. Bakonyi Kriszta előadó-
művész Petőfi: Rózsavölgyi
halálára és Ady: A helyes se-
reg című versét szavaltta el ki-
forrott művészetével. A Magyar
Zsidó Múzeum Egyesület nevé-
ben dr. Naményi Ernő igazgató
köszöntte meg az előadóknak ér-
telmes munkáját.

Vidéken is
megrendezik
a Szovjet Film
Ünnepét

Megírtuk, hogy a Szovjet
Film Ünnepe október 2-9.
között rendezik meg Budapes-
ten. Ebből az alkalomból nyolc
napon át az Uránia és a Royal
Apolló, továbbá mindennap egy
másik külső kerületi, ugyneve-
zett peremmoziban más-más
szovjet filmet mutatnak be. Az
ünnepi filmhét jegyeinek nagy-
részét az üzemek kereszttől,
kedvezményes áron a dolgozók
között hozzák fogalomba. Így,
csak kevés jegyet adhatnak el
a mozipénztárak. Ennek tudatá-
ban a közönség már most igyek-
szik jegyet biztosítani magának,
hogy a páratlan érdekességű
filmbemutató-sorozatról el ne
maradjon. A nagyarányú érde-
klődés tette szükségessé, hogy
már szeptember 18-tól külön
elővételű pénztár árusítsa az
Urániában és a Royal Apollóban
a Szovjet Film Ünnepe előadá-
sára szóló jegyeket.

A Szovjet Film Ünnepe népszer-
sége szükségessé tette,
hogy a budapesti bemutatókkal
egyidejűleg ott nagyobb vidéki
városunkban is megrendezték
az ünnepeket. A Magyar Szov-
jet Művelődési Társaság a
Mozgóképzési Nemzeti Vállal-
attal karöltve Pécsen, Szegeden,
és Miskolcon október 1-3-
között, Debrecenben és Győrben
október 8-10-e között megren-
dezi a „Sibériai rapszódia”, a
„Tengerész-beszéd”, a „Mese
a tűzmadárról” az „Orosz kér-
dés”, az „Expressz-szerelmi”, a
„Harmadik csapás” és a „Ki
lesz a párom?” című szovjet
filmalkotások vidéki bemutatását.
A vidéki városok kulturális életében
nagy esemény lesz, hogy ezeket
a filmeket a közönség a fővárosi
mozik látogatóival egyidőben
láthassa.

KÉRSEM

Birokidjan-ból

vagy környékéről hazatérő orosz-
országi munkaszolgálatosok szí-
ves jelentkezését költőgyűjtemény
és jubileumi előadásban. LUKACS
kinyitokereskedés, Nádor-utca 8.

Angelt, franciát elsőrendűen

hosszú gyakorlati TANI TON-
doni egyetemén végeztet. László.
„Okotoghoz közel” kedőre Leopold
Cornél hirdetésbe Teréz-ut. 3.

Diáklányt

akadémistát, ki-
tűnő, teljes ellátásra vállalkozó,
Bartók, Pozsony-ut 14.

Ki az igazi gögös?

Irta: SZILÁGYI GÉZA

LEGÉRDEKESEBB ISMEROSEIM egyike egy *katonikus kanonok* volt. Egyetlen egyszer se láttam arcát, sosem hallottam szavát. Mégis lelkesnek ritkaság-kamrájában elevenen él ennek az évekkel ezelőtti meghalt főpápnak szímmel nem észlelt képe és fülembe nem hatolt hangja. A kanonok annak idején *Szerédi Jusztinián* primás udvartartásából ritt ki, mert harmónikus beilleszkedni talán egy pillanatra sem tudott. Legjobb barátja egy budapesti zsidó ügyvéd volt, nekem is nagyon meg kellett embernem. Az az őszinteség, amellyel a kanonok éveken át kitérte lemezelenített lelkét pártatlanul megérő hallgatóságot jelentő zsidó barátja előtt, már olyan szélsőséges exhibicionizmus volt, amelyet, hogy irodalmi példát említsék, a bolondul őszinték vagy őszintéskedők közül sem *Kousseau*, sem *Strindberg* nem múlt felül fügefaleveletlenül póré valóságában.

★

AMIKOR A KANONOK hírtelen meghalt, — nem tökéletes orvosi ismereteim alapján is megköszöntöttem az önkéntes halálának diagnózisát — ügyvéd barátom meglátogatom. Valóságos lelki földrengésbe dőbentette bele ez a tragikus haláleset. „Mit csináljak majd V. nélkül?” — kérdezte a vigasztalatlanságnak mélyhegedős hangján. Majd rámmeresztelte gyermekien ártatlan nagy szemét és komoly meggyőződéssel kijelentette: „Ilyen jó zsidót nem-zsidóban még nem találtam!” A kanonok megrögzött zsidó-barát volt. Héberül úgy tudott, hogy külföldi zsidó tudósok, akikkel évtizedeken át folytatott izgalmasan élénk levelezést, a tiszteletbeli *gaon* címét adományozták neki, tréfás hangon, amelynek azonban elismerő komolyság komorított az alján. Nagyon sokrétű és amellett igen széles keresztmetszetű zsidóságtudományának nem volt oly fő és mellékága, amelyből a dicsőre legmagasabb fokát elérve ne doktorálhatott volna. De ez csak agybeli kíváncsiság volt. Ennél az intellektuális erénnyel fölbel ért és nagyobb értéksúlyt jelentett az az igazán kivételes szívbéli gyengédség, amely belőle, mint kifogyhatatlan érzés-akkumulátorból, rááradt minden zsidóra, akit ismert és, talán még nagyobb feszültségű áramként, minden zsidóra, akit nem ismert, tehát az egész zsidóságra.

★

MINTHOGY A KÖLCSONÖS legmeghitebb barátság védősátra alatt nemcsak a kanonok mesélt, az őszinteség szeles pongyolájára vetkőzve, a zsidó ügyvédnek, hanem ez is bizalommal viszonzta a végtelen bizalmat, a lelki közösség oly teljessé tágult és mélyült közöttük, hogy egymásnak barátairól és ismerőseiről is az állandó baráti gyónások során mindent közöltek, ami továbbadásra érdemes volt. A kanonok tehát közvetve engem is ismert, anélkül, hogy akár csak egyszer is látott és velem szót váltott volna. Olykor, ha nagyra kényszerítettem, véleményemre kíváncsiskodva. Az egyik alkalommal közölte velem, — barátomtól már régis tudtam — úgy szereti a zsidóságot, hogy jobban már nem is lehet. Csak egyet nem szívte benne és rajta, azt hogy gögös: a gazdagja és a szegénye, a kiválójá és a selejtése egyképpen. Gögös pedig nemcsak szellemi képességeire és teljesítményeire, amelyekkel *jogosan büszkélkedhetik*, hanem *kiválasztottságára* is, arra, hogy minden zsidó már a zsidósághoz való tartozás tényénél fogva különb más népek fainál. Ezt a népi gögőt nem helyesli, de azért így is, ezzel a kirívó fogyatékkal

lelki arculatukon, mégis nagyra becsüli és szereti a zsidókat.

★

BARÁTOM UTJÁN, aki egy élesen vitatott szerepi és nem jogtalanul lámadott államszférikák titkára is volt valamikor, és aki talán ezért is szívesen vállalkozott az ilyenféle üzenetek közvetítésére, körülbelül — tizenkét éve már ennél — ezzel az írásba foglalt felelettel válaszoltam a kanonoknak:

— Kanonok ur! Ön kitűnően ismeri a zsidóságot. Talán mint *rajta kívülálló* jobban és elfogulatlanabban is látja, mint én, de egy nagyon fontos ponton nyilvánvalóan nem ismeri eléggé, sőt félre is ismeri. Ez a pont a *kiválasztottság kérdése*. Ön azt hiszi, a választott néphez való tartozásnak tudata *elbizakodottságra* nevel bennünket, a *felsőrendűség* érzését tenyészt ki belőlünk; *gögössé* tesz másokkal szemben, több és nagyobb jogoknak formálására ösztökéli a zsidóságot nem-zsidó környezet közepé. Kanonok ur, a választott nép dolgában cserbenhagyta Önt *elfogulatlansága*. A zsidóság próféta, mint például *Amos* és *Nehémia* is, a kiválasztottságot egy felsőbb rendeltetés akaratából sugallott *hivatásnak* és *küldetésnek* tekintették, amellyel nem *gögre* bízható el-

★

A „tragikus mesterség”

Irta: SÓS ENDRE

Az itt következő sorok abból a gyászbeszéd-ből valók, amelyet SÓS ENDRE a Magyar Újságírók Országos Szövetsége megbízásából tartott Balassa Emőke Jónai-lepellel borított ravatánál.

Balassa Emőke barátunk, aki Ercsi-pusztán földjéből, ahol ideiglenesen pihenett, síri vándorlás során néhány percre mulva eljutott végső nyughelyére, annak a Budapestnek a földjébe, amelyet úgy szerettél, — Balassa Emőke barátunk, én kollégádnak, a magyar újságíróknak utolsó köszöntését hoztam el ravatáladhoz, amelyet az igazi újságíróknak kijáró Jónai-lepel borít.

Két újságírói közösség nevében szólok. Egy nagyobb és egy kisebb közösség nevében. A nagyobb közösség: a Magyar Újságírók Országos Szövetsége, a demokratikus sajtó emblemeinek az a testülete, amely a Neked is sok bajt okozó és Téged

is károsító fasiszta Széptőkannura helyébe lépett. A kisebb közösség — úgy is mondhatnánk: a Te társad családod — a régi „Világ” és az egykori „Magyar Hírlap” gárdája.

Időzem ravatáladnál Purjesz Lajos, Móra Ferenc és Felek Győző „Világ”-át. Időzem ravatáladnál Pollák János, Kádár Marcell, Hevesi András „Magyar Hírlap”-ját. Ilyen emberek oldalán dolgoztál. Ilyen emberek oldalán újságíróskodtál. Ilyen emberek közösségében dolgoztál. Te is az árral, a fasiszta árral, amely — látható harcoktól, látható harcoktól — egyre jobban elborította az országot.

Nem tudunk, amikor azt mondjuk, hogy a teljesen fasisztává lett Magyarország a szabad szó és szabad szellem katonáinak tekintett újságírókat minősítő Előszámmi Közzétételnek. Az újságírók egyik csoportja börtönbe került. Má-

jogok járnak más népekkel szemben, hanem súlyos kötelességek. Az egyik főkötelesség pedig, legmodernebb megfogalmazásban, amely azonban lényegében nem tér el az ősi hagyományoktól, a lelki tökéletesedésre való szakadatlan törekvés, az igazság országának már e földön való minél teljesebb felépítése, a haladás isteni hitvallásának emberi intézményekben való megtestesítése. Akit így éreznek, a próféták szellemében, mint a választott nép tagjai, és elég testvérem, nimenem mondaná a legjava így érez, az nem gögös, hanem ellenkezően, nemcsak fejét, hanem lelkét is meghajlítva *alázatos*, nagyon alázatos, mert tudja, milyen súlyos dolgokra van kötelezve és szüntelenül érzi, milyen kötelességnek isteni igájában kell tanúságot tennie arról, hogy *amire sorsa hívta*, arra, ki nagyobb, ki meg kisebb mértékben, *hívott is*. Kanonok ur, ha ezt belátja, akkor válik majd csak igazán Izraelnek lelkes barátjából a zsidóság mélyseges megismerő-jévé is.

Ügyvéd barátom átadta üzenetemet. A kanonok elővasta, kassá mosolygott, majd ennyit válaszolt: „Lehet, hogy még nem gondolkodtam eleget erről a kérdésről. Tovább *gondolodom* majd róla.” Aztán addig gondolkodott az állítólagos zsidó gög problémáján, míg bele nem halt a gondolkodásba és, persze ettől függetlenül, súlyos szervi betegségébe.

★

sik csoportja internálótáborba jutott. Harmadik csoportja kényszer munkára lett. Nincs még egy foglalkozási ág, amelynek aránylag annyi mártírja lett volna, mint az újságírásnak. Te is ezek közé tartozol, Balassa Emőke barátunk. Te is a fasiszta gonoszság pokoli rémuralmának áldozata vagy, s mint ilyet, mint foglalkozásunk, hivatásunk, mártírját állunk körül mindazok, akik szinte olyan csodával határosan menekültek meg a fasisztus örvényének korszakából, mint valamikor Noé bárkájának lakói.

Balassa Emőke azok közé az újságírók közé tartozott, akik a mesterséget — elhivatottságuk következtében — hivatásnak fogták fel, akik a mesterséget — kötelességük erejével — művészetként nemesítették. És amikor ezt megállapítom, ezembe jut, hogy Anatole France, a sajnátparti bölcs, tragikus mesterségnek nevezte az újságírást, mert az újságíró munkája elvész a tűnő napokkal. Anatole

HA ÉLETTBEN MARAD és zsidó barátom is még élne, most megint megkérdezhetném, egy püspöki tanulmányból ki-nyűszelt idézettel kapcsolatban: kik igazában a gögösök? Mink-e vagy pedig ők, akik nem úgy, mint az én kanonokom, szeretettel kevert sajnálkozással, hanem minden szeretet nélkül, leplezetlen rosszindulattal, mely már megérdemli a gyűlölet nevét is, szemünkre lobbantják állítólagos választottságunk öntudatában gyökerező méltó- telen pöffeszkedésünket. En e váddal szemben egy sokat em- legetett, a prímás bizalmasai között sürgő-forgó, Rómából információkkal és bizonyára utasításokkal is nemrég haza- tért katolikus püspöknek cikké- ből idézek egyénily sort. A magyarországi iskolák államo- sításával kapcsolatban, amelybe tudvalevően reformátusok, uni- táriusok, zsidók a demokrácia megszilárdításának érdekében helyeslően belenyugodtak, a katolicizmusnak bele nem nyugvó bizonyos részének kép- viselőiben ezt írja a püspök ur: „Itt arról van szó, van-e az Egyháznak Istentől nyert elide- géltethetetlen joga iskolát fenntartani vagy nincs?” Ha ez nem a jó szoros értelmében égis- nyúló, valósággal Istenbe ka- paszkodó gög, akkor semmi sem iz! Majd így folytatja az an- gyalian szelíd és mennyei en- szerény püspök ur: „Az Egy- háznak joga van iskolához, a többi közt azért, mert tökéletes

társaság, azaz fennállásában és lévékenységében minden más társasággal, az Állammal szem- ben is független, önálló.” Ez aztán a mindenek fölé emel- kedő, magát legfőbbkétesebbné valló gögnek csimborasszó- magaslata! Okos zsidó léysmit nem merne mondani, hiszen az ő szemében semmiféle vallási intézmény vagy szervezet nem lehet teljesen tökéletes, mert ez az embernek vagy emberi be- rendezésnek ki nem járó rang csak magát az Istent illeti meg.

SZOVJET-ZSIDÓ HIRADÓ

A szovjet-zsidóság gazdasági és társadalmi fejlődése

Általánosan közsímert, hogy a cári Oroszország zsidó lakos- sága a politikai elnyomatás mellett súlyos gazdasági elnyo- matásban is szenvedett. A zsidó- ság osztályrétegződését akkori- ban gettószerű egyoldalúság és bizonytalanság jellemezte. Né- hány iparágban (szabó, cipész) ugyan jelentős számban dolgoz- tak zsidók, tulajdonrészt mégis alkalmi áruközvetítéssel foglal- koztak. A nagy tömeg életét mélységes nyomor jellemezte.

L. Zinger most megjelent könyve, a *„Felemelkedett nép”*, ennek a zsidóságnak fejlődés- vonalát rajzolja meg. A külön- böző statisztikai adatok judo- mányos hitelességgel érzékel- tetik azt a nagyjelentőségű szoci- áli átalakulási folyamatot,

Ha V. kanonok ur élne, föl- vetném neki a — bevallom — udvariattal kérdést: Van-e oly zsidó gög, amely ezzel a magát mindenben legfensőbbesbenn tul- tevő, minden más törpeségbe marasztaló göggel vetekedhetik? A kanonok mindig igazságra törekedett. Ha még itt járna, — nem bizonyos, kanonok volna-e még — talán másod- pernyi habozás után, mégis csak határozott nemmel vála- szolhatna kibúvót nem engedő kérdésemre.

amely a lenini-sztalini eszme jegyében a zsidóságot a szovjet népek egyenértékű közösségévé formálta.

1926-tól 1936-ig terjedő idő- ben a zsidó munkások száma háromszorosára emelkedett. Uk- rajnában például a honvédő háború előtt a zsidó lakosság foglalkozási megoszlása a kö- vetkező volt: 64,2% gyári mun- kás, 3,5% szakiskolai hallgató, 18,7% mérnök és technikus, 15% különböző üzemi alkalmá- zott. A Szovjetunió zsidó mun- kásainak fele magasabb szak- képzettséggel rendelkezik.

A zsidóság a szovjet intelli- gencia körében is igen jelentős szerepet tölt be. Több kiváló tudóssal, művésszel ajándékozta meg a szovjet kultúrát.

Molotov a VIII. rendkívüli kongresszuson a következőket mondotta:

„A zsidóság a felszabadult szovjet népekkel együtt sok ki- magasító egyéniséget adott ha- zánkunk. Mindig újabb és újabb értékek támadnak köréből.”

A könyv, mely a zsidóság tár- sadalmi átrétegződésének ke- resztmetszetét nyújtja, külön fejezetben méltatja a zsidó parasztság kialakulását és ennek példamutató leljesítményeit.

A Szovjetunió zsidósága meg- változott, miként az a föld is, amelyen élnek. A fejlődésnek fényes perspektívája nyílt meg előttünk és lángoló szeretettel építik a testvéri szovjet népek- kel együtt hazájukat.

L. Zinger többek között rá- mutat arra is, hogy a kapitalista országok zsidósága ma is tulaj- donképpen gettóban él, azaz foglalkozásszerű elkülönítettség gettósárai veszik körül. A ter- melésben való szerepe, minden emancipáció ellenére a közép- kori gettóéletformára emlékez- tet. A zsidóság felszabadításának útja e gettóéletforma felszámol- lása. (V. B.)

Töltsd az újévi ünnepeket Erdélyben.

Ünnepi ellátás, kényelmes szo- bák. Előjegyzés Erdélyben, Elmök- utca 9., vagy minden hétfőn d. u. 4-ől, Budapest, Andrássy-út 72. II. 11.

KI TUD VALAMIT FIAMRÓL,

Unyi Györgyről,

akit 1944-ben a nyilasok hur- coltak el és azóta nyoma veszett. Felkérjűk mindazokat, akik a bajorországi Landshtutban vagy más németországi táborokban találkoztak vele, értesítsék róla aggódó szüleit az alábbi címe: UNYI JÁNOS, DUNAKESZI—BANKTIEP, KÁLMÁN-U. 25.

Gerő László

kereszt. volt Mikéfe növendék, ősi sírköveit váta.

Virágárusítás a rákosi temető előtti üzletében.

Kéri a hiteltörvények pártfogását. Kedves vevőinek B. u. é. kíván.

IRODA CEI JAJRA

keresünk albérlőbe

2-3 szobás lakást vagy lakrészt

a VI. ker. közpon'jában

Ajánlatokat kérünk

„Első emeletig” jeligére a kiadóba.

Ágytollat, peheiyt

legelősebben KOHN FRÉNNEL, VIII. József-körút 42. Ágytoll tisztítás villanyerőre. Tel. hívó 385—642.

Kivándorlók!

Használt és új

hajókofferok és bőröndök

nagy választékban

WEIL Népszínház-26

Telefon hívó: 136—816

SZOMBATON ZÁRVA

Minden információt kibíró,

57 éves, volt önálló építész- kereskedő, elvált, némi pénz vagy vidéki faltelep vezetését. „Szak- ember” jeligére a kiadóba.

France kissé enyhén fogalmazta meg az újságírói mesterség tra- gikumát, hiszen az újságíró munkája többnyire megsemmi- sít! már a tínő órákka. Hiába ragyog egy cikk a reggeli lap- ban, jön a déli lap és megszünt- teli a ragyogást. S hiába fény- zik a déli lap cikke, amikor a délutáni újság már árnyékol börtöt rá.

Balassa Emil évtizedeken át róla a belülről, évtizedeken át írta a cikkeket. Ha ezek a be- tük, ha ezek a cikkek nem újs- ágírói munkákra, hanem könyvek lapjaira kerülnek, Balassa Emil összes művei tíz-tizenöt vaskos kötetet is kitennének. De ezek a kötetek nicsenek sehol, ezek a kötetek már készülések köz- ben megsemmisültek, mert Ba- lassa Emil újságíró volt, mert Balassa Emil azok közé tarto- zott, akiknek mesterségét Ana- tole France a tragikus mester- ség meghaladásával illette.

De, ha a cikkekre a feledés homálya borul is, megvaannak, élnek és halnak Balassa Emil költői lélekéből fakadt szavai,

amelyek olykor-olykor a rádió hullámaiban keresztül is eljutnak a közönséghez és amelyeknek egyike-másika pesti népdalkén, városi népdalkén szólal meg olyanok ajkán is, akik sokszor nem is tudják, hogy Balassa Emil szavaival szólnak, hogy Balassa Emil stílusait sutlogják és Balassa Emil rímait használ- ják.

Emberok, akik itt álltok Ba- lassa Emilnek a Jókai-telepellel letakart ravatala előtt, töröljé- tek le a könnyeiket és vallják- tok be, hogy voltaképp nem őt siratjátok, akit Ercsi-pusztá földje annakidején megóvott a deportálás további borzalmaitól, hanem önmagatokat, akik sze- gényebbek lettek egy igazi törssal, társaknak egy igazi barátal, barátokanabbak egy igazi emberrel.

Balassa Emil barátom, Ba- lassa Emil barátunk, Balassa Emil kollégánk, nyugodj béké- ben! Isten Véded! Leteszem ra- vatatodra a magyar újságírók szavakból főtt, de a virágoké- nál is hamarabb hervadó koszorúját.

ZSIDÓ VILÁGHÍRADÓ

Az UNESCO oktatásügyi szervezete követeli az antiszemita vonatkozások kihagyását a tankönyvekből

A World Jewish Affairs jelenteti, hogy az UNESCO oktatásügyi szervezete, a Temporary International Council for Educational Reconstruction — dr. N. Barou indítványára — elfogadta azt a határozati javaslatot, amely az antiszemita vonatkozások kihagyását követeli a világ különböző országainak tankönyveiből.

Dr. N. Barou a javaslat elfogadása után tartott sajtótájékoztatón elmondotta, hogy ja-

vaslatát a Zsidó Világkongresszus montreuxi ülészakának határozata alapján tette meg.

— A Temporary International Council for Educational Reconstructionnak az antiszemita kitételek törlesztése vonatkozó döntése — hangsúlyozta dr. N. Barou — azt jelenti, hogy kulturális vonatkozásban sem tűrik a világ nemzetei a genocid bűncselekményt, a nemzetek, fajták, vallási közösségek megsemmisítésére irányuló törekvést.

Franco Spanyolországa az Arab Liga mellett

A rabati rádió az utolsó hetekben többször állást foglalt az Arab Liga követeléseivel szemben és az Arab Liga célkitűzéseinek támogatására szólította fel a latin-amerikai államokat.

(Nem lepődünk meg a rabati Franco-rádió állásfoglalásán és nem csodálkozunk azon, hogy a fasista Spanyolország hivatalos körrel az ugyancsak fasista arab államok ügyét támogatja. Régen hirdetik azt az igazságot,

a fasizmus és az antiszemitaizmus kiterjesztése. Így tehát természetesen találjuk, hogy a Franco-rezsim fasizmusa építkezik az Arab Liga részéről megnyilvánuló antiszemitaizmussal, ahogy minden fasista rendszer fegyvertárában megtalálható az antiszemitaizmus is. Latin-Amerika fasista berendezkedési államokban többnyire megfelelő visszhangra talál majd a Franco-féle rabati rádió felhívása.)

Palesztinai szakszervezeti vezetők Csehszlovákiában

A palesztinai Szakszervezeti Tanács képviselői, Rubin Burstin vezetésével Prágába érkeztek, hogy szorosabbra tegyék az izraeli és csehszlovákiai szakszervezetek együttműködését. Az Erban elnöklésével rendezett nagygyűlésen Rubin Burstin beszámolt a zsidó szakszervezeti

mozgalom példátlan mértékű fejlődéséről, majd meghívta a csehszlovákiai szakszervezeti vezetőket az új Zsidó Állam és a zsidó szakszervezeti élet megteremtésére. Erban ígéretet tett, hogy rövidesen Palesztinába utazik nagyobb csehszlovák szakszervezeti delegáció élén.

A Zsidó Világkongresszus a párisi négyhatalmi értekezlethez fordult a libyai zsidók érdekében

A World Jewish Affairs jelenteti, hogy a Zsidó Világkongresszus vezetősége táviratban kérte az ócsás gyarmatok sorsának megvitatására összeült párisi négyhatalmi értekezletet: gondoskodjék a fenygetett helyzetben lévő és rettegésben lévő és rettegésben élő libyai zsidók életbiztonságának, jogainak és szabadságának helyreállításáról.

(Tekintve, hogy a párisi négyhatalmi értekezlet nem jár eredményteléssel és a volt olasz gyarmatok kérdése az UNO elé került, — bár erről semmiféle értesülésünk nincs — valószínű, hogy a libyai zsidók helyzetével is az UNO illetékes bizottsága foglalkozik majd és mindaddig lényeges javulás sorunkban nem következhet be.

Hollandia nem járult hozzá Délafrika náciérzelmi és antiszemita követőinek kinevezéséhez

A World Jewish Affairs jelenteti, hogy a holland kormány csatlakozott a délafrikai kormányhoz nem járult hozzá dr. du Plois elnöke által történő követi megbízatásához.

A holland kormány azért tagadta meg dr. du Plois hága követi megbízatásához való hozzájárulását, mert a Délafrikai Unió fasista kormánya által kijelölt hága követ a második világháború idején kifejezetten Hitler-barát volt és több ízben nyíltan kifejezésre juttatta antiszemita felfogását is.

(Nem meglepő, hogy Malan kormánya egy náciérzelmi és

antiszemita követet küldött Hágába küldeni, hiszen a Malan-kabinet több tagja nyíltan antiszemita harukat pengel és nem is titkolja, hogy a „színesek“ megrendezéséhez utána szorított a zsidóellenes intézkedésekre. Malan rezsimje a fajelméleten alapszik és egyre inkább emlékeztet a hitleri Harmadik Birodalomra. A holland kormány, lent között értesítése — az első „pofo“, amelyet Malan kapott. Hollandia, amely nem tűrt az antiszemitaizmussal, nem hajlandó más ország antiszemita követőinek kinevezéséhez sem hozzájárulni.)

Göbbels naplója a zsidóság megsemmisítéséről

A New York Times-nek jutott az a kétesértékű dicsőség, hogy Göbbelsnek, a hazug náci propaganda legfőbb irányítójának, naplóját megszerezze és közzétegye. A napló fecsegő közlékenységgel hoz nyilvánosságra minden olyan intézkedést, tervet és megbeszélést, amely annakidején a legszigorúbb titok volt. Ezek között a napló-feljegyzések között találunk egy részletet, amely számunkra még ma is igen elszomorítóan aktuális, mert arról szól, hogyan határozták el a náciizmus vezetői az európai zsidóság kipusztítását. Ez a feljegyzés 1942 február 14-én kelet és így szól:

„A világ zsidósága a bolsevizmussal egyidőben súlyos katasztrófát ért meg. A Führer újra kifejezést adott annak az elhatározásának, hogy a zsidóságot Európában könyörtelenül fel kell számolni. Ettől nem lehet nyílvánzó szentimentalizmus. A zsidók megérdemlik a katasztrófát, amely most eléri őket. Megsemmisítésük lépésről-lépésre halad ellenségeik megsemmisítésével. Nekünk hideg irigymatlansággal meg kell gyorsítanunk ezt a folyamatot. Ezzel mi a zsidók által évezredekken keresztül klónozt emberiség számára megbecsülhetetlen szolgálatot fogunk tenni.“

Szerencsére sem a bolsevizmus, sem a náciizmus „ellenségeit“ nem sikerült „megsemmisíteniük“, sajnos azonban Eu-

rópa zsidóságának kipusztítására vonatkozó jóslatok csaknem százszázalékig beteljesedtek.

A Román Tudományos Akadémia zsidó tagokat választott

A zürichi Israelitische Wochenblatt írja, hogy a Román Tudományos Akadémia, amely a királyság idején nem engedett tagjai sorába zsidókat és cikázó testület jellegét öltötte, most zsidó tagokat is választott.

A Román Tudományos Akadémia első zsidó tagjai a következők lettek: dr. Armand Kreindler, a neves neurológus; Alexander Toma és Barbu Lazaranu, az ismert írók. A zsidó dr. Simion Sandilevici-t a Román Tudományos Akadémia tiszteleti tagjává választották.

Az Amerikai Zsidó Bizottság európai osztlányának új vezetője

Az amerikai zsidóság egyült legfontosabb és legbefolyásosabb szerve, az Amerikai Zsidó Bizottság új vezetőt állított európai osztlányára élére.

Az Amerikai Zsidó Bizottság európai osztlányának vezetője Max Itzenbergh lett, aki eddig az Egyesült Államok igazságügyminisztériumának főtisztviselője volt és új tisztviséget betöltése céljából hagyta el állami állását.

Mártírláng Imák a zsidó vértanukért

Dr. KATONA JÓZSEF könyve

Szölichot első napján megindul majd a megmaradt zsidóság zárándoklása a temetők felé. Viskít a könnyeiket és imában keresnek számukra levelezést. A zsidó szenvedést korán és találóan tömörítette e természetesen csengő mondatba már a Szemáhot Iraklútusa: „Hiszen a szem rendeltetése az, hogy sirjon és könnyet hullajtson (Treatise Semahot, ed. M. Higgen, New York, 1931. 218.), amivel meglepően találkozik a francia író megállapítása: „Illegye el, az ember szeme nem is annyira a látásra, mint inkább sírásra teremtődött” (Claude Tillier: Benjámin bácsi Ford.: Gergely Győző. 205.). A múltnak jól vagy rosszul szerkesztett temetői könyvecskéi kifogytak vagy elpusztultak; amellett a zsidó történelemben példátlan tragédia a gyásznak eddig nem élt formáját vette felszínre: idegen sírokon kell síralunk ismeretlen helyen nyugvó, vagy sír nélkül maradt mártírjainkat, akiknek láthatatlan sírfelirata a zsidó arcok barázdáiba van bevésve örökre. A szimbolikus sírokon imádkozók részére még nem íródott temetői könyv. Kellős hiányt pótol tehát Katona József nagyon izéles kiállítású könyvecskéje, amely már beköszöntőjében kijelöli célját: „Gyűjtsd meg ez apró mártírlángokat, fájdalomokat kegyelmes mécsseit. Mondjátok el az egyszerű fohászokat. Ugy születtek ezek az imák közvetlenül, keresettség nélkül, alázatban, bánatban, ahogy a fájdalomra az érzések a lélekben megbrednek, ahogy a vér kibugyan a sebből, ahogy a könny kicsordul a szemből. Nincs bennük fölös szenvedély, hivalkodó szín, kérdő hang; halk a hangjuk, csendes a szavuk, mint a szívetek dobogása, mint a sóhaj az ajkatokon.”

Ebben a kis kötetben imák találhatók a zsidóság mártírjairól, a vértanú hozzátartozóikért, betegért, a deportálás és a gettó felszabadulásának évfordulójára stb. A végén néhány zsoltár, az akéda, a Tizparancsolat és a tizenhárom hitágazat magyar fordítása olvasható. A héber rész gyászimákat ad (az eselleges új kiadásnak ezt gyarapítani kell!).

Az imák azt a hangot ütöik meg, amelyet a kegyellettévők vártak, s alap gondolatuk is a háborgó lelkek megnyugtatót kívánja szolgálni: kell bennie és

lesz jutalma a mártírvér hullásának. Nem lagadhatja meg magát a szószékhez szokott szerző ezuttal sem: itt-ott felismerhetni, hogy indítékát egy-egy szónoklata szolgáltatta (pl. 12–14., 18–19., 20–22.), s

ezért csendül ki az ima olykor midrásban (60–61., 62–63.). Az aggáda költői képével az imádság fölé rendelt angyal összegyűjti az imákat mind, s azokból fon koszorút Isten számára (Ex. R. XXI. 1.). Ha ez a könyvecske imára nyitja a lázongó ajkakat s így Isten koszorújához néhány levéllel járul, elérte célját a szerző és az áldozatos kiadó, a Pesti Chevra Kadisa.

SCHIEBER SÁNDOR

Pesti Izraelita Hitközség.

5981/1948. sz.

Templomülések kiadása

A PESTI IZRAELITA HITKÖZSÉG ELŐLJÁRÓSÁGA közli, hogy az idei főünnepekre a Dohány- és Rumbach-utcai templomok magánüléseinek belépőjegyeit szeptember 12-től 17-ig adja ki VII. Síp-utca 12. szám alatt.

Nyomatékosan felkérjük az öröklés tulajdonosokat, hogy jegyeiket szeptember 17-én déli 1 óráig okvetlen vegyék át, mert azon túl azokat más jelentkezőknek bérbeadjuk.

Felhívjuk Hittestvéreink figyelmét, hogy az ezévi főünnepeken a Wesselényi-u. 7. sz. alatti ujonnan felépített Goldmark-teremben, valamint a XIV. Szt. Domonkos-u. 8/10. sz. alatti fiúgimnázium ujonnan rendbehozott templomában is tartunk istentiszteleteket.

A Dohány-, Rumbach-, Páva-, Csáky-, Bethlen-, Dózsa György-, Nagylétfarod-utcai, Bosnyák-téri templomok, valamint a Fürst Sándor-utcai, a Wesselényi-u. 7. (Goldmark-terem), Wesselényi-u. 44. III. emeleti és XIV. Szt. Domonkos-utca 8/10. sz. alatti pótimaház üléseinek kiadása a korábbi évek igazolt bérlői részére ez év

szeptember 19-től szeptember 24-ig lesz.

A jegykiadás naponta d. e. 8–1-ig és d. u. 3–5-ig tart (péntek és vasárnap d. e. 8–1-ig), a Bosnyák-téri és Szt. Domonkos-utcai templomok jegyeinek kiadása csak d. e. 8–1-ig tart, és pedig a Dohány-, Rumbach-Sebestyén-utcai templomok, Wesselényi-u. 44. III. emeleti pótimaház üléseinek jegyei VII. Síp-utca 12. szám alatt, míg a többi templomoké a helyszínen kerülnek kiadásra. (Fürst Sándor-utcai a Csáky-utcaiban.)

UJ BÉRLŐKNEK A JEGYKIADÁS SZEPTEMBER HÓ 26-ÁN KEZDŐDIK.

Minden öröklés tulajdonos vagy bérlő hozzátartozója a már kiváltott üléshez, jegyének felmutatása ellenében egy-egy pótjegyet válthat. Pótjeggyel csak a padban, kizárólag azon az imaszéken lehet tartózkodni, amelyre a jegy szól, mert a padsorok között, vagy a falak mellett állni tilos.

Figyelmeztetjük még t. Hittestvéreinket arra is, hogy az ülések bérlétdíjai a mai viszonyoknak megfelelően vannak megállapítva, ennél fogva senkinek semmi körülmények között kedvezmény nem adható.

Budapest, 1948 szeptember havában.
5708. Elul havában

A PESTI IZRAELITA HITKÖZSÉG
ELŐLJÁRÓSÁGA

HASKÓ MÉRNÖK CIANOZ

Telefon 222-223. CONTACT porral írt polonkát garanciával, szóhákként 30 Ft-tól. Kórházak, penziónk, szállodák karbantartása

Kóser

friss vágású **BAROMFI**

KOHN ÉS ERBST

hitközségi felügyelet alatt álló üzletben Budapest, IX. ker., Mátyás-u. 5. Ünnepi rendeléseket már felvesszünk. Telefon: 385-022

Sirkövek, emléklapok vésése olcsón
Faragó Friedmann Sándor
Nagydiófa-u. 34. Szombaton zárva

Viktor Nyekraszov: Fordul a kerék*

Egy kievi mérnök-tiszt élményeiről szól ez a regény. Előjában a következőket kell megjegyeznem: ez a könyv a szlatingrádi harcokról szól, erről a gigászi küzdelemről, amelyről különböző tudósítások úgy számoltak be, mint a harci gépek gigászi csatájáról. Viktor Nyekraszov, aki részt vett ezekben a harcokban, mégpedig nagyon bátran és önfeláldozóan, éppen az ellenkezőjét bizonyítja: az ember nagyobb volt a gépnél, s a szovjet katona hősiessége, önfeláldozása, bátorsága sokkal csodálatosabb volt, mint a legtechnikásabb gép. Viktor Nyekraszov a „Vörös Október”-gyár körül közelharckokról számol be olyan részletesen, hogy pontosan megismerjük az óráról-órára változó hadihelyzetet s a rohamokon és támadásokon túl, a harci eseményeket végrelajló embereknek az életét, akik éppen azért rokoszenyvesek előttünk, mert a lövészárkokban is, bombavetések között is, megmaradtak emberként. Viktor Nyekraszov könyve optimista írás, a harcoló és nagy perspektívát maga előtt látó szovjet embernek a naplója. Milliók éltek át ezt a sorsot, Viktor Nyekraszov ezt a nagy élményt művészetileg formálta át. (Gervai)

* Uj Magyar Könyvkiadó.
Fordította: Gellért György.

Türjei mártírjaink emlékművét

1948 szept. 26-án délután 3 órakor avatjuk fel, melyre az érdekelteket szívesen látjuk.

Emlékmű-Bizottság

UTLEVELEKÉPEK
3 óra belül, 3 darab 12.- forint
PÁRISI FOTO, PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Gyermekágy, gyermekbutor, játéktáru **Vicánál**
Nagyatádi Szabó-utca 50.

Jó és olcsó
függönytartó,
képkeretek
nagy választékban.
Szécsényi
VII., Bethlen Gábor-utca 7. sz.
Telefon: 224-288.

LAKÁST KAPHAT eszméletlen házaspárú szolid arcmű. Eszméletlen kóser oltsákkal „Emeknél” idejére a kiadóba.

Glosszák a hétről

EMIL LUDWIG, aki írói nevén lett világhírű, de akit eredeti nevén Kohn-nak hívtak, amiből sohasem csinált titkot és amire igen büszke volt, — mint távirat jelenti — elköltözték az élők sorából. Furese heveréke volt az írónak és a biográfusnak. Írói eszközökkel írta meg Goethe, Napoleon, Lincoln, Roosevelt, Michelangelo, Bolivar, Beethoven és mások életrajzát. Nem nagyon látta meg az eseményeket, amelyek az embereket mozgatták. Inkább az embereket tünnetelte fel az események mozgatóinak. De, amit megírt, az mindig érdekes volt. Erthető tehát, ha világ-szeret olvasták.

Amikor egy bátor fiatalember Davosban lelélt a svájci fasiszták vezérét, Emil Ludwig megírta egyik legbarcosabb könyvét: „Der Mord in Davos“-t, amely még jolyban gyűlölté tette a reakciós németek körében, akik már II. Vilmosról készített életrajza miatt is gyűlölték.

A második világháború idején szinte kizárólag arra használta Amerikában tollát, hogy a fasiszták ellen minél erősebb közhangulatot csináljon. Kevés embert zsidóit is oly sokszor a berlini rádió, mint Emil Kohn-t.

A náciizmus leverése után a felszabadult német írók visszahívták Németországba. Nem ment. Mint kijelentette: képtelennek érezte magát arra, hogy letelepedjen olyan földön, amelyen testvéreit halomra gyilkolták.

*

A NYUGATI REAKCIÓS KÖRÖK újabbban olyan rágalmatokat terjesztenek, hogy a Szovjetunióban antiszemita közhangulat, sőt, hivatalos antiszemizmus is van. Több amerikai lap között ilyen tartalmú cikkeket, legutóbb pedig a Weltwoche szintén idevonatkozó rágalmatokat hordott össze a Szovjetunió ellen.

Az Egység, az erdélyi zsidóság lapja, most közreadja David Dragunszkij szovjet ezredesnek, a Szovjetunió zsidó hősnének egy amerikai újságíróhoz intézett nyílt levelét, amely így hangzik:

„Drew Middleton amerikai újságíró egyike a sokaknak, akik azzal igyekeznek maguknak nevet szerezni, hogy szovjetellenes rágalmatokat gyáltnak ki. Az igazmondás és Middleton korábban is távol álltak a közös nevezőtől, de az újságíró legutóbbi

ugyszüleménge minden csucs-teljesítményt megdönt. Azt írja, hogy a Szovjetunióban faji megkülönböztetést gyakorolnak, a zsidókat nem engedik a főiskolára, a leserelt zsidó tiszteknek rosszabb beosztást adnak a polgári életben, mint azelőtt stb.

Magától értetődik, hogy Middleton csak képzeletből veheti az ilyen híreket, mert nem állíthatja, hogy ilyesmit tapasztalt volna a Szovjetunióban. Azok az amerikaiak, akik jártak nálunk és őszinték, tudják az igazat. Nem láthattak a Szovjetunióban semmilyen faji vagy nemzeti-ségi megkülönböztetést, vagy azok nyomát, antiszemizmust vagy a polgári társadalom más hasonló kinövésait.

Különben az én saját pályafutásom: a Vörös Hadsereg egyik tisztjéről van szó, a legjobb válasz Middleton hazugságaira.

Harmincnyolcéves vagyok. Svajtsz városában születtem Brjanszk vidékén. Apám szabó volt. Kilencen voltunk testvérek. A forradalom előtt szegénységben éltünk és nem is álmodtunk tanulásról.

Azután... összes fiam és leánytestvéreim főiskolát végeztek. Zélig nevű fivérem a moszkvai vegyészeti intézet diplomáját szerezte meg. Chája nevű húgom a művészeti tanítóképzőt végezte. Mihály bátyám textilfőiskolát abszolvált, miig Sevel öcsém és én katonai pályára léptünk.

A háború végtelen szenvedéseket okozott az egész szovjet néppnek. A nácibarbárok megölték apámat, anyámat, 79 éves nagyapámat, 75 éves nagyanyámat, húgámat gyermekeikkel. Családom 74 tagját pusztították el. Három fivérem hősi halált halt. Dragunszky Mihály főhadnagy, tankvezető 22 éves korában Charkovnál halt meg. Zélig nevű fivérem, aki őrmesteri rangban szolgált, Lemberg közelében pusztult el. Sevel

Lengyelország felszabadítása idején adta életét.

En ötször sebesültem meg. A háború idején főhadnagy voltam. Csapategységem végigharcolt Moszkvától Prágáig. Összes bajtársaim viláztul verekedtek. Voltak köztük oroszok, üzbégek, turkómánok, georgiaiak, örmények, ukránok, kozákok, kirgizek és más nemzetiségűek. Mindannyiunkat egyforma küzdelem és szeretet fűtött közös hazánk, a Szovjetunió iránt.

1943-ban alezredesi rangra emelkedtem és egy tankdandár parancsnokságát bízták rám. Kicsit nyugatra tankomat találat érte és én súlyosan megsebesültem. A tank lángbaborult és úgy látszott, nincs menekvés. De bajtársaim: a georgiai G. Garoszoili szakaszvezető és a tatár Ibrahim Mingalejev közlegény segítségemre jöttek és megmentettek.

A szovjet kormány 17 érdemrenddel tüntetett ki. Két-szer kaptam meg a „Szovjetunió Hőse“ címet. Szülővárosomban bronzszobrot emelnek nekem.

1945-ben engem is meghívtak a Kremben tartott gyűlési díszszemlére.

Most a katonai akadémián dolgozom. Ugyanoda vannak beosztva más zsidó tüzharcosok, mint Ruvin Lapp, Wolfman, Berlin, — hogy csak néhányat említsék.

A fentiekből világosan látható, milyen alaptalanok Middleton állításai. Merő kitalálásokról van szó.

Middletonnak és a hozzá hasonlóknak nem fog sikerülni a népeket egymás ellenségévé tenni!

*

A PROLETÁRGYERMEKEK középiskolai és főiskolai oktatásának sürgős kiterjesztéséről beszélt múlt héten Révai József a MÁVAG dolgozóiból.

Fejlesztései során felidézte a gyalázatos numerus clausus emlékét és rámutatott, hogy a levélírt rendszer numerus clausus-sal igyekezett meggátolni a zsidó gyermekek tanulási lehetőségét. De ugyanilyen numerus

clausus-t alkalmazott — irattalanul — osztályuralmi szempontból a munkások és paraszti gyermekeivel szemben is.

A népi demokrácia Magyarországa arra törekszik, hogy végleg megszüntesse ezt a második numerus clausus-t is, amely még mindig megmaradt valahogy a középiskolákban és az egyetemeken, ahol máig sincs elegendő munkás- és paraszti-úju.

A numerus clausus által sújtott zsidók, akik annyit szenvedtek a múltban és csak a népi demokráciától kapták meg emberi jogukat, boldogan helyezik a munkások és paraszti gyermekeik útjába állított numerus clausus lebontását is, mert azt hirdetik, hogy meg kell adni a tanulási lehetőséget mindenkinek, aki tanulni akar.

A tanulás többé nem privilégium. A Szovjetunió alkalmánnyába iktatta a művelődés jogát. Iktassuk mi is! Tegyük mi is joggá a művelődést!

*

AZ AUSCHWITZI NACI GYŰJTŐTÁBOR hírhedt orvosa, dr. Dehring, akit a közelmúltban a németországi brit katonai hatóságok feltételeesen szabadlára helyeztek, eltűnt.

Eltűnt? ... Miért használja a hívtatalos kommunizmus az „eltűnt“ kifejezést?

Azt kell mondani: megszökött, mert engedték megszökni!

Bolond lett volna a saját szempontjából, ha nem szökött meg, amikor nem kevesebb, mint 16.500 gyilkossággal vádolják, de ugyanakkor — ki tudja: miért? — feltételeesen szabadlára helyezik!

Dr. Dehring az auschwitz-i náci gyűjtőtáborban 16.500 egészséges foglyon végzett halálos kimeneteli operációt.

Ugy-e megérdemelte, hogy futni hagyják?!

REKORD-BOY

ÁRUSZÁLLÍTÓ- ÉS KÜLDŐNC VÁLLALAT
Budapest, VI., Paulay Ede-u. 7-9
Telefon: 427-402

Gyors, Pontos, Megbízható!
Mindent garanciával elintézt!

Orth. kóser
fajborok olcsó árban
ERNST
V. ker. Sallai Imre-utca 6.

Alakítások
modell után olcsó árban
Friedmann
Király-utca 10

MODERN PARÓKÁK, pótrészek
művészi kivitelben **ALTSCHÜLER E.**
BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 12
TELEFON: 421-057

Szép sarkó Boros sarkó
NAGY VÁLASZTEKBAK DOB-UTCA 2

Oroszországból megérkezett és a Degobnál jelentkezett munkaszolgálatosok névjegyzéke:

Név:	Szült. év:	Szárad:	Láger:	Pontos cím:
Kern Péter Lipót	1921		Kiev	Hold-utca 6.
Molnár Ernő	1922		Vorkuta	Csepel
Neuwald József	1911	108/28	Charkov	Alkotmány-utca 4.
Székely Sándor	1922	13/1	Kiev	Szabolcs-utca 5.
Berger Sándor	1918		Kimera	Alkotmány-utca 4.
Friedmann Jenő	1920	106/16	Kalinin	Dob-utca 10.
Rosenberg László	1916		Kimera	Alkotmány-utca 4.

DEGOB Információs Osztályának (Bethlen-tér 2., I. 36.) közlése

Oroszországban, Vorkutában tartózkodók névjegyzéke:

Klein Sándor, kb. 31 éves.	Reich Cecília leánya, kb. 23 éves.
Reich Cecília, kb. 50 éves, azabóné.	Pentők Erdélyből származnak.

Oroszországban, Kimerában tartózkodók névjegyzéke:

Farkasné szül. Schwarz Erzsébet, nagyváradi lakos, kb. 32 éves, vavróné.	Reichmann Tibor, budapesti lakos, kb. 34 éves, szabó.
Hercz László, nagyváradi lakos, kb. 30 éves, koroskedő.	Szende Ernő, kb. 34 éves, cipőfelsőnépszerűsítő.

Oroszországban, különböző helyeken tartózkodók névjegyzéke:

Fuhrmann László, nagyváradi lakos, kb. 33 éves, borbély.	Izsák Jenő, nagyváradi lakos, kb. 34 éves, nyomdász.
Fuhrmann Sándor, nagyváradi lakos, kb. 47 éves, keresk.	Lób Dórá, nagyváradi lakos, kb. 20 éves, kerítési-szabász.

Oroszországban, Kalininban tartózkodók névjegyzéke:

Lébi Izidor, Szalmakőnémeti, fuvaros, kb. 30 éves.

DEGOB Információs Osztályának (Bethlen-tér 2., I. 36.) közlése

ÜZLETBE iparengedőhelyes, gyakorlott szabónét keresek. LUXUS, Pozsonyi-ut 20.

PALESTINAI születésű (szabre) Erecből érkezett fiatal hölgy.

héber, angol, francia

nyelvtanítást ad. Jelentkezés 1-3 és 6-8 óra között: V. Szent István-körút 13. IV. 2. Ringier Lászlóné.

Úri helyre ajánlkozom házvezetőnőnek vagy anyahelyettesnek középkori intézkedés ország uránál. Magyarországi megfigyelés a kiadóra.

Kérjük t. Vevőinket, hogy

ÜNNEPI BARCHES

rendelésüket mielőbb eszközöljék, mert nyersanyag csak korlátozott mennyiségben áll rendelkezésre.

Engländer sütőde

VIII., Karácsony Sándor-u. 1.

Telefon: 386-757.

Fiók: NÉPSZINHÁZ-UTCA 22.

Weisz sütőde

VII., Dob-utca 22.

Telefon: 223-607.

**MIELŐTT
RENCSZES**

haját festeti vagy
dauoroltatja mutassa meg
hajfestőmesternek VI., Csengery-utca 84
Hajmunkák. Pedikűr. Nyílondaver

SIRKÓ LÖWY-nél BUDÁN

II., Fő-utca 79 (Budai Margitidő mellett.) Leszállított árák! Tel.: 160-573.

Bemutatták a sajtónak a rákoskeresztúri temetőben felállítandó mártiremlékmű tervezetét

Pénteken délután, a Chevra Kadisa Erzsébet-körúti nagyteremben, a Chevra Kadisa vezetősége sajtófogadást rendezett a lapok részére, hogy bemutassák a rákoskeresztúri zsidó temetőben felállítandó mártír emlékműnek a tervezetét. Steiner Marcell, a Chevra Kadisa elnöke bevezető beszédében megemlékezett azokról a mártírokról, akik a fasizmus dühének estek áldozatul. Azzal a kérésessel fordult a sajtó képviselőihez, támogassák a Chevra Kadisa munkáját azzal, hogy felhívják a közönség figyelmét, siessen anyagi áldozatokkal elősegíteni az emlékmű létesítését. Tauszig Béla építész-mérnök részletesen ismertette az emlékmű tervezetét. A mártíremlékmű a temetőnek D.-jeli parcellájában kerül elhelyezésre, amely a temető szertartási épületétől balra, a mártírok sírjaihoz vezető út mentén fekszik. A mártíremlékmű formája egy lépcsőzettel és felfelé összefogott, nagyjában félköríves alaprajzu pilérsor. A pillérekre vésett fel a mártírok neveit, külön-külön pilércsoportokra beosztva az egyes ha-

láltáborok, városok, helyek szertint elpusztultak neveit. A belső emlékmű faragott terméskőből készül. A pillérek fehér másszólappal burkolattal, a felmenő nagyfalpiller részben barasztos másszólappal, részben, — a belső pillérgyűjteményből készült sávos burkolással. Az emlékműnek tulajdonképpen a súlypontját képező ismeretlen mártír sírját szimbolizáló szarkofág, alapzatával együtt, egy darab mauritiuseni sőtészterű gránitblokkból készül, felette az emlékmű emlékeztető jellegű örökzöldje. Az emlékmű tervezője: Varga Zsigmond, a Pesti Izraelita Hitközség gazdasági osztályának osztályvezetője, Hermányi István, aki a Rabbiképző Intézet épületének restaurálását végezte és Sebők Ferenc.

A jelenlévők nagy érdeklődéssel szemléltek meg a kisanyitelt másfél méter magas emlékművet a létesítési tervrajzok mellett. Ez az emlékmű valóban hivatott arra, hogy a tízezer mártír emlékének méltó megőrzője legyen a mai kor és a késő idők számára.

Pályázati hirdetmény

A PESTI IZRAELITA HITKÖZSÉG ELŐJÁRÓSAGA nyit pályázatot hirdet a Pesti Izraelita Hitközség kórházainak gyermekgyógyászati osztályán betöltendő III. segédorvosi állásra.

A pályázati leírányhoz mellékelendő:

- a) születési bizonyítvány,
- b) más pályázóknál házassági anyakönyvi kivonat,
- c) Magyarországon gyakorlata jogosító orvosi oklevél,
- d) orvosszakszervezeti tagság igazolása,
- e) szakorvosi bizonyítvány, vagy a szakdolgozatot igazoló más bizonyítvány és eddigi kórházi vagy klinikai gyakorlatot igazoló iratok,
- f) curriculum vitae,
- g) tudományos dolgozatok és működési bizonyítványok.

Az alkalmaztatás előfeltételei tekintetében a fennálló törvényes rendelkezések és a kórházunk szervezeti és működési szabályzatának 58., 62., 64., 65-68. és 99-115. §-ai irányadók. A megválasztott alávett magát fenti szervezeti és működési szabályzatunknak, valamint a hitközségi alkalmazottakra irányadó szolgálati és fegyelmi szabályzatunk.

Az ismertetett hivatkozott szabállyal 67. §-a értelmében segédorvos egyesületeknél, vagy más intézmények orvosi vagy kórházi állást nem vállalhat.

Ugyanazon szabályzat 113. §-a értelmében a hitközség előjárósága a kivétel alatti alkalmaztatást alkalmazzák meg, hogy a segédorvosok közül kik legyenek a kórházban.

Javadalmazás tekintetében később fog intézkedés történni.

A pályázati kérvények a Pesti Izraelita Hitközség iktató hivatalában (VII., Sip-u. 12., I. 21.) nyújthatók be. A jelen hirdetmény a hitközség hirdetőtábláján, valamint a Pesti Izraelita Hitközség kórházainak hirdetőtábláján, az UJÉLET című lapban és két orvosi szaklapban közreadandó. A pályázati határidő 15 nap, attól az időponttól számítva, amikor a pályázati hirdetmény az orvosi szaklapokban megjelenik; nem egyidejű megjelenés esetén a későbbi megjelenés időpontja számít.

A PESTI IZR. HITKÖZSÉG ELŐJÁRÓSAGA

özv. Majer Józsefné üzletében Budán, Kunfi Zsigmond-u. 47

kósr vágott és élő baromfi kapható a kaszusz felügyelő jelenlétében, minden csütörtökön és pénteken.

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára